

ЗА ЄВАНГЕЛЬСЬКУ ВІРУ

«Бо я не соромлюсь Євангелії, бо ж вона — сила Божа на спасіння кожному, хто вірує, перше ж юдеєві, а потім гелленові»

(Рим. 1:16)

№ 3 (198)
БЕРЕЗЕНЬ
2021 РОКУ

Олександр
Попчук

«БЛАГОВІСТ В УКРАЇНІ – ЩО МАЄМО ЗА 30 РОКІВ»

Ми всі свого часу станемо перед Богом. Тому потрібно вчитися робити висновки, аналізувати виконану роботу, вносити корективи, а найголовніше – готуватися до великого іспиту перед Господом.

Кожен, хто служить Господу, має потребу бути підзвітним, адже такими були й апостоли.

«А прибувши та скликавши Церкву, вони розповіли, як багато вчинив Бог із ними, і що відкрив двері віри поганам» (Дії 14:27).

Активізували свою діяльність братства баптистів та п'ятидесятників; розпочали працю харизмати та адвентисти... Почалася конкуренція між служіннями і братствами. Було завезено мільйони Євангелій та Біблій, появилися гроші для благовісту й місіонерства, надходила гуманітарна допомога. Розпочалась активна євангельська праця, а разом із цим – велике випробування для християн (через свободу дій, гроші, одяг, авто, еміграцію тощо). У цей час важливо було вистояти і залишитися мудрим.

Україна довгий час перебувала в складі Радянського Союзу. У 80-х роках, на межі розпаду атеїстичної країни, зібрання були, але вчення не вистачало. Тоді навіть не порушувалися питання про відкриття нових церков. У країні майже не було Євангелій, Біблій, пісенників. Засобами сполучення для віруючих слугували потяги, електрички й рейсові автобуси. Майже ніхто не займався підготовкою кадрів для служіння.

Сьогодні часто можна почути, що на початку 90-х «Бог відкрив двері». Що ж це за «двері»? По-перше, для волі віровизнання; по-друге, для поширення Євангелія; по-третє – для еміграції. Водночас у країнах СНД також «відкрилися двері» для найрізноманітніших ересей. І багато християн зайшли в різні двері...

У цей час в Україну стали прибувати нові пастори та місіонери з різних країн.

Попри існування крайностей чимало братів і сестер залишалися в здоровому віровченні. Саме вони за покликком Божого Духа взяли за інтенсивну працю на ниві Господній. Так, у 1991 році було засноване наше братство, того ж року утворилося Біблійне Товариство України. Розпочали свою діяльність біблійні навчальні заклади, були відкриті християнські місії. Започаткувалися служіння благовісників, християнських хорів, співаків, музичних гуртів, духових оркестрів тощо.

У 90-х роках Бог почав підіймати нових служителів, відкривати нові церкви, організувати нові служіння (сестринське, дитяче, у в'язницях і безхатченкам тощо). Що важливо – було сформоване віровчення. До нас прийшло вчення про прославлення, десятину, освіту, чого не було в радянські часи. Благовіст охопив майже всі міста і села. Були започатковані євангельські газети, журнали, теле- і радіопроекти.

За 30 років незалежності України кількісно зросли всі євангельські братства. Багато церков почали збиратися в орендованих приміщеннях, чого не було раніше. Значна частина християн піднялася, щоби «йти і проповідувати», але були й такі, що казали: «Нехай Бог іде й «додає спасення», а ми і пальцем не воруємо». І ці цікаво, вони є й донині...

Проведено сотні євангельських конференцій, звершено тисячі спеціальних молитов за uzдоровлення та хрещення Святим Духом. Ми стали свідками справжнього євангельського феномена. Кілька років тому з нагоди річниці Пересопницького Євангелія наше братство офіційно звершило 1704 євангелізації за рік.

25 років українські місіонери служили на території Росії та інших країн СНД. А за останні п'ять років Бог відкрив перед нашими благовісниками й місіонерами усі європейські країни. УЦХВЕ започаткувала в багатьох країнах Європи та США десятки церков. Ми допомагаємо їм служителами та вчителями, а вони підтримують фінансами і місіонерськими командами. Крім того, сьогодні в багатьох країнах Африки також служать місіонери з України. Більшість служителів нашого братства здобули теологічну освіту в різних християнських закладах.

За цей час побудовано багато нових молитовних будинків. Коли починалося будівництво, багато братів були проти, бо побоювалися, що повернуться комуністи й усє відберуть. Але будівництво триває і досі. До речі, подекуди побудова молитовних будинків просувається краще, ніж благовіст, що не можна вважати за добре.

На богослужінні почали практикувати прославлення; появилися «ходячі проповідники» (раніше проповідники стояли за столом чи кафедрою); з'явилося плескання в долоні. Останні 10-15 років на церкву почав впливати «дух моди». Стало нормою одягатися модно, користуватися

косметикою, робити стильні зачіски і т. д. Почали проповідувати на теми фінансів.

Чітко вирізнялися два напрямки нашого християнства: одні тримаються харизматичного, інші – п'ятидесятницького вчення. Відповідно, одні налаштовані проти інших.

Нам не личить висловлюватися негативно про інші церкви, деномінації чи пасторів. Ми маємо меч, але неприпустимо використовувати його проти брата. Є правило: старший брат ніколи не дивується примхам меншого. Ми дорослі люди в Христі Ісусі. У когось одні традиції, у когось – інші... Прикро, що ці дві сторони замість того, щоб проповідувати Євангеліє, змагаються та конкурують.

Слава Богу, що і там і там є активні команди, які проповідують Благую Звістку, і через них Господь спасає людей.

Нині у служіння благовісту УЦХВЕ залучено багато молодих братів та сестер. Це і місіонери, і проповідники, і вчителі Божого Слова, і пророки. Активнішими в питаннях освіти, а також у дитячому та сестринському служіннях стали сестри. Написано чимало нових книг, християнських пісень та гімнів. І це добре! Якщо в церкві є діти та онуки, то спільнота має завтрашній день. Важливо лише, щоб пастори та батьки були на своєму місці.

Молоді служителі почали застосовувати новітні технології в служінні. Сьогодні майже всі ми володіємо автомобілями, використовуємо авіасполучення, користуємося комп'ютерами, телефонами, освоємо різноманітні програми.

Але є речі, які заважають духовному зростанню. Сьогодні в багатьох церквах дуже важливими стали питання про формат зібрань та озвучення. На жаль, багато що церкви копіюють зі світу (наприклад, мелодії). Те, що я бачив до увірвання на дискотеках, тепер є в церкві. Спостерігається і така тенденція: зібрання проходить в темряві, сцена чорна, і лише проповідник – у світлі.

На жаль, у багатьох молодих служителів є ціль сподобатися, показати себе. Проте наша основна мета – привести людей до Бога. А це може тільки Ісус. І замінити Євангеліє і благодать Божу не зможе ніхто (ні телевизор, ні авто, ні зібрання в темряві). Ми – слуги, не пани. Наша ціль – повернути до Бога максимальну кількість людей.

Для християн появилися нові випробування. Потрібна неабияка мудрість, щоб розібратися, кого з безлічі проповідників вибрати, що слухати. Інтернет – злодій нашого часу, а також руйнівник живого спілкування. Він приніс багато інформації, а разом з нею – і багато споку.

Християни сьогодні мають достаток, а дехто – й багатство. Це непогано, але з цим прийшли ще одні випробування. Матеріальне прибуває, а духовний вогник гасне. Наше традиційне християнство продовжує випробовуватися бурштинопаням, і результати невтішні. Потрібно перекладати іспит.

Нові можливості в благовісті принесли нові виклики, на які потрібно правильно реагувати. По-перше, ми живемо не в тоталітарній, а в демократичній країні, де треба йти голосувати – бути активним, а не пасивним християнином. По-друге, церкви знову втягують у політику, хочуть використати як інструмент у досягненні своїх цілей. По-третє, маємо таку велику проблему, як війна. І церква повинна мати свою, правильну, здорову позицію. По-четверте, все активніше просувається гендерна політика. По-п'яте, знову відкривається еміграція. І все це впливає на духовних людей в Україні. Є ще така проблема, як «електронна Біблія»: для когось це норма, а для когось – велика проблема і гріх.

Але попри все Євангеліє буде проповідано аж до краю землі. Тож цінуймо своє спасіння і покликання, щоб нам бути учасниками великої справи благовісту.

ЧЕРВОНІ ЛІНІЇ БОГОСЛОВ'Я

Червоні лінії – це метафора, взята зі сфери архітектури, й означає вона межі, за які не можна переходити. Які ж червоні лінії в богослов'ї?

Трійця. Будь-які богословські пошуки, які ставлять під сумнів догмат про Трійцю, неприйнятні. Без Трійці немає християнства. А справжнє богослов'я може бути тільки тринітарним.

Христос. Будь-які богословські розробки, які нехтують центральним місцем Христа в Божому об'явленні, неприйнятні. Що б там не говорилось, але християнське богослов'я може бути тільки христорцентричним.

Святе Письмо. Будь-які богословські теорії, які не приймають повноту і завершеність Божого об'явлення у Святому Письмі, неприйнятні. Справжнє богослов'я може бути тільки біблійним.

Благодать. Будь-які розмови про богослов'я, які починаються не з Божої благодаті, неприйнятні. Богослов'я неможливе без «коперніканського перевороту» в релігійному мисленні, суть якого дуже проста: не ми полюбили Бога, а Він перший полюбив нас; не ми шукали Його, а Він знайшов нас; не ми вибрали Його, а Він обрав нас. Тому справжнє богослов'я повинно бути передусім низхідним (те, що Бог зробив для нас), а вже відтак висхідним (те, що ми повинні робити для Бога).

Хрест. Будь-які богословські ідеї, які суперечать мудрості хреста, неприйнятні. Хрест – це тест на правильність будь-якого богослов'я. Це ключ до всього сказаного у Святому Письмі; це призма, через яку ми можемо правильно розуміти все біблійне об'явлення. Усі дороги ведуть до хреста.

Логіка Писання – це логіка хреста, яка говорить, що сила Божья проявляється в немочі, велич – у приниженні, першість – у смиренні, царювання – у служінні, справедливість – у милосерді, перемога – у жертві, суд – у любові.

Тільки той, хто розуміє хрест, може бути богословом. Справжнє богослов'я говорить про Бога так, як Він відкрив Себе на хресті. Тому справжнім богослов'ям є тільки богослов'я хреста.

Себастьян Тегза.

КРИЗА СІМ'Ї В УКРАЇНІ НАРОСТАЄ

Понад 70% розлучень за 20 рік, шлюбів – утричі менше. З кожним роком криза сім'ї наростає, а держава чомусь спить. Так, за минулий рік кількість розлучень підскочила до 70%, а укладання шлюбів зменшилося на 29%. Можна сказати, що на це вплинув карантин, однак «тренд» до скорочення шлюбів спостерігається від початку незалежності України.

Згідно зі статистикою, опублікованою на сайті opendatobot.ua, за останні 30 років кількість шлюбів в Україні зменшилася утричі. 2020 року офіційно було зареєстровано 167,9 тисячі шлюбів, тоді як 1991-го — 493 тисячі.

Крім цього, статистика розлучень продовжує лякати. Хоча, на перший погляд кількість розлучень ніби зменшується, однак розірвання сімейних стосунків перевищує 70% від укладання шлюбів. У 2020 році укладено 167 974 шлюби, а розлучилося 119 253 тисячі пар.

Враховуючи це, сьогодні Україна потребує термінових рішень щодо сімейної політики. Зокрема, навчання молодих людей основам сім'ї, адже ми живемо в час, коли перед сім'єю постає багато загроз і викликів.

З другого боку, ми бачимо агресивне впровадження гендерної ідеології в усі сфери, яка руйнує сімейні цінності, готуються закони, аби заборонити критику збочень та надати особливі права для аморальних ініціатив. Особливу насторогу викликає те, що такі аморальні тенденції сильно популяризуються серед підлітків і молоді, з юного віку дітям нав'язують думку, що сім'я може бути «інакшою», де тільки «мама і мама» чи «тата і тата».

Крім цього, в Україні досі немає міністерства з питань сім'ї, а в

мінсоцполітики, яке ніби є профільним, – це відділ з кількома лише людьми. У більшості областей, в яких були просямейні органи, їх замінили на відділи або сектори, в яких двоє-троє осіб опікуються масою питань, що негативно впливає на роботу таких на два живих підрозділів.

Саме тому в Україні якнайшвидше має бути створене відповідне міністерство або державний орган з питань сім'ї, а до його роботи потрібно залучити найкращих фахівців, аби створити умови для розвитку та впровадження ефективної сімейної політики, адже успіх держави можливий лише тоді, коли в її основі лежать міцна повноцінна сім'я та вічні цінності.

ВИЙШЛА НОВА КНИГА З ІСТОРІЯМИ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ ХРИСТІЯН У ВСЬОМУ СВІТІ

Тодд Неттлтон зі служіння «Голос мучеників США» випустив книгу з історіями християн, що постраждали за віру, які він зібрав за 23 роки служіння.

Начальник відділу зі зв'язків із ЗМІ некомерційної міжконфесійної християнської організації «Голос мучеників США» Тодд Неттлтон недавно представив свою нову книгу «Коли віра заборонена: 40 днів на передовій з переслідуваними християнами». У ній він поділився історіями християн з усього світу, які відстоювали свою віру попри жорстокі переслідування. Як зазначив автор, увесь гонорар за книгу він жертвує на допомогу гнаним християнам.

За словами автора, він хотів познайомити читачів з братами і сестрами, готовими віддати своє життя за Христа, – щоб допомогти їм по-новому подивитися на свою віру. Автор додав, що євангельське послання, якому вчать на Заході, зовсім відрізняється від послання, яке чувають віруючі в країнах, де християнство сприймається як загроза.

«Я побачив, що переслідуваних християн по всьому світу об'єднує одне – вони з самого початку свого християнського життя були готові заплатити ціну. Ісус попереджав, що нас чекають труднощі, але закликав бути сміливими, тому що Він з нами, – пояснив Неттлтон. – Цю

істину наші брати і сестри у ворожих країнах розуміють з самого моменту покаяння. Але на Заході християнам кажуть, що варто їм лише увірувати, як їхнє життя стане краще. Тому ми не готові до випробувань або протистояння».

Неттлтон додав, що, на його думку, зростання переслідувань в таких країнах, як Китай, Індія, Північна Корея, і на Близькому Сході, свідчить про те, що Євангеліє поширюється.

Неттлтон закликав віруючих на Заході підтримати переслідуваних, молитися, рости у вірі і не боятися сказати «так», коли Бог покликає.

Однією з історій, які увійшли в книгу, стала історія християнки з Китаю сестри Тонг. Неттлтон розповів, як у 2002 році взяв інтерв'ю в християнки з Китаю, яка провела пів року у в'язниці суворого режиму за те, що проводила богослужіння у себе вдома.

«Я думав, вона розповість, яким жахливим було її життя у в'язниці, про шурів, холод і незручне ліжко, але замість цього вона подивилася на мене зі щирою усмішкою і сказала, що це був чудовий час, – пояснив Неттлтон. – Сестра Тонг розповіла, як постійно відчувала Божу присутність, як почала жіноче служіння під час перебування в ув'язненні, як говорила про Христа з тими, хто ніколи не чув Його імені».

За словами Неттлтона, ця розповідь приголомшила його і змінила його погляд на переслідування.

«Я не міг уявити, щоби зміг би коли-небудь назвати тюремне ув'язнення прекрасним часом, – сказав він. – Сестра Тонг змінила мою точку зору на переслідування. А що, якби всі ми, стикаючись з такими труднощами, як безробіття або хвороба, вважали, що це Ісус дає нам можливість служити і свідчити іншим?».

svitoglad.com.

ТРИ НЕГАТИВНІ БАТЬКІВСЬКІ СЦЕНАРІЇ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА СТОСУНКИ У ДОРОСЛОМУ ВІЦІ

Від того, що відбувається в дитячому віці, залежить усе подальше життя людини.

Якщо відносини батьків склалися з суцільних драм, діти можуть вирішити взагалі ніколи не вступати в стосунки.

Ось три можливі варіанти побудови сімейних стосунків і виховання, які матимуть вкрай негативні наслідки для дітей, коли вони стануть дорослими.

Батьки виховують дітей «досягаторами»

Це ті батьки, які проявляють любов лише тоді, коли дитина досягає якогось успіху, робить щось потрібне (наприклад, посуд помила) або приносить зі школи добрі оцінки.

Дитина знає, що коли сьогодні вона нічим не відзначилася, то й жодного ласкавого слова від батьків не почує. Вона виростає з відчуттям, що любов треба заслужити. У результаті виникають історії про тих «ловеласів», які зі шкіри пнуться, щоб сподобатися дівчині. Це хлопці, які вважають, що вони «мисливці», а жінка – «здобич», і їй треба завоювати.

Однак як тільки жертва «завойована» і починаються нормальні відносини, де вже не треба нікого домагатися, чоловік остигає. Йому вже не цікаво – батьківський

сценарій закінчується. І він уже біжить до наступної мети.

У жінок це проявляється в «танцях із бубнами» навколо, «щоб у них були стосунки» або «щоб він узав заміж». Такі жінки часто ходять на всілякі тренінги про «заміж», щоб ще більше «догодити» потенційному нареченому.

Інший варіант – жінка звалює на себе все: побут, будинок, забезпечення сім'ї, ще й стежить за собою маніакально, аби «вибороти» визнання.

Батьки, які вам не належали

Це історія про тата, який пішов із сім'ї і став «неділним». Про маму, яка поїхала заробляти до великого міста, а дитей віддала бабусі з дідусем. Це про тих батьків, які нібито жили з дітьми, годували й виховували, тільки їх ніколи з дітьми не було.

У них була цікава робота, приголомшливе соціальне життя, пригоди й авантюри, але діти їх якось не особливо хвилювали.

Такі «холодні» були тато з матю. Відсутні.

Батьки, які показали вам

наочно, що відносини – це пекло

Тут мова про батьків, які сварилися з ранку до ночі, чії відносини склалися з суцільних драм і поливання одне одного брудом. Матері, які налаштували дітей проти батька, батьки, які ділилися з дітьми своїми «цінними» думками про маму...

Дитину, яка виросла в такій сім'ї, любов буде просто лякати. Такі люди можуть взагалі не захотіти ні з ким вступати в стосунки – ніколи. Вони дуже бояться любові у всіх її проявах і не готові до «серйозних стосунків».

Перші люди в нашому житті, через яких ми вчимося любити і через яких в нас формується уявлення про відносини і сім'ю, – це батьки. На жаль, багато сімей в Україні живуть за одним із гаданих сценаріїв. Про це свідчить жахлива статистика розлучень в Україні, яка досягла минулого року 70 відсотків, поширення підліткового суїциду тощо.

Саме тому наша держава потребує термінових рішень щодо сімейної політики. Зокрема, навчання молодих людей основам сім'ї. Ми живемо у час, коли перед сім'єю постає багато загроз і викликів, через що зацікавлених в укладенні шлюбу стає все менше.

Хто вплине на цю статистику?

НИЖНЯ ПАЛАТА АМЕРИКАНСЬКОГО КОНГРЕСУ ПРОГОЛОСУВАЛА ЗА СКАНДАЛЬНИЙ «ЗАКОН ПРО РІВНІСТЬ» ЛГБТ

Палата представників США ухвалила скандальний «Закон про рівність», який на федеральному рівні зобов'язує всі штати надати повний доступ ЛГБТ до всіх бажаних послуг, анулюючи право християн відмовитися співпрацювати, спираючись на своє віросповідання. Загалом голосування було очікуваним: всі демократи висловилися «за» і навіть троє республіканців, попри лінію партії, підтримали законопроект.

Він визначений як один з ключових пріоритетів президента Джо Байдена, який демократи зобов'язалися прийняти протягом перших 100 днів при владі. Момент ухвалення дуже важливий (підготовка розпочалася майже відразу після інавгурації). Цікаво, що за аналогічний законопроект палата представників вже голосувала у 2019 році, але тоді республіканська більшість в сенаті відхилила його.

Цей законопроект передбачає доповнення Закону про громадянські права від 1964 року ознаками «сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності». Це офіційне прирівняння проблеми дискримінації чорношкірого населення в минулому (з чим борювався відомий баптистський проповідник Мартін Лютер Кінг) до незгоди значної частини населення із порядком денним ЛГБТ. Закон про громадянські права

ухвалювався в умовах сегрегації і був покликаний боротися з реальною дискримінацією (наприклад, у питанні обмежень на купівлю нерухомості), але американські ЛГБТ не мають таких проблем, ба більше, їм надано чимало преференцій (особливо у соціальних програмах).

Якщо сенат проголосує схвально, то закритимості актуальні питання порядку денного ЛГБТ (заборона відмовляти

у наданні послуг, спираючись на свою віру; доступ трансгендерів у вбиральні та роздягальні представників іншої статі; федеральний дозвіл на використання блокуаторів статевого дозрівання для дітей; участь трансгендерів у спортивних змаганнях протилежної статі; тотальне ігнорування права християн на свободу віросповідання для держслужбовців, благодійників і всіх, хто працює з людьми).

Подібні законодавчі норми вже діють в частині штатів, але тепер вони можуть стати обов'язковими для всіх. І навіть коли в «синіх» штатах місцеві сенати ухвалювали схожі норми, то на ділі обмеження для християн на свободу віросповідання неодноразово оскаржувалися у Верховному Суді. Якщо раніше деякі прецедентні конфлікти на цьому ґрунті ще були місцями дискусій і судових оскаржень, то у разі затвердження

федерального законопроекту відповіді будуть однозначні на користь ЛГБТ.

Таким чином держава говорить християнським підприємцям: або приймайте ЛГБТ як норму, або забудьте про свій бізнес. Американські кондитери тепер не зможуть відмовити готувати весільний торт для гомосексуалістів, а християнські школи держава зобов'язуватиме допускати трансгендерів у всі вбиральні.

Демократи вкотре показали своє віроломство, ламаючи справжні демократичні принципи. Завжди існувало негласне правило для президентів не здійснювати на початку свого правління радикальних кроків, пам'ятаючи, що половина громадян голосувала проти. Але тепер адміністрація Байдена і демократи в Конгресі прямо демонструють свою зневагу до половини Америки.

У ДЕНЬ, КОЛИ Я ХОТІЛА СКОЇТИ САМОГУБСТВО, ІСУС ВРЯТУВАВ МЕНЕ ЧЕРЕЗ ОНЛАЙН-СЛУЖІННЯ

Анна-Марія з Таррагони, Іспанія, давно замислювалася над тим, щоб покінчити життя самогубством. Вона навіть написала прощальні листи кожному члену родини.

«Я шукала в інтернеті способи здійснити суїцид, і саме тоді, коли я збиралася вимкнути комп'ютер, на веб-сайті з'явилось маленьке віконце, і в мене з'явилося відчуття, що я повинна його відкрити. Бог змінив моє життя, коли я почула, що Ісус любить мене», – розповіла Анна-Марія.

«Я почула це під час передачі на веб-сайті razcondios.net, який був створений служінням «Пошук Ісуса» для євангелізації онлайн», – каже жінка.

За словами Анни-Марії, її зустріч з Ісусом «була захоплюючою». У місцевій церкві, де вона невдовзі прийняла хрещення, жінка почувається як вдома, про неї піклуються, захищають навіть краще, ніж вдома.

«На жаль, ми спостерігаємо, що останнім часом з'являється все більше людей, які втратили надію і хочуть попроситися за життям, як це було з Анною-Марією», – каже іспанський представник організації «Пошук Ісуса» Давид де Лаго.

«Але з кожним роком можливості благовісти в інтернеті зростають. Служіння «Пошук Ісуса», яке є частиною Асоціації Біллі Грема, звітує, що понад 138 900 людей в Іспанії почули євангельську звістку у 2020 році через їх платформу. З цих людей 18 386 покаялися, а 1500 залишили свої дані для того щоб вчитися та продовжувати слідувати за Богом», – розповідає служитель.

НАРОДЖУЄ ДИТИНУ НЕ ТІЛЬКИ МАТИ? БРИТАНСЬКІ МЕДИКИ ОПАНОВУЮТЬ НОВУ ТЕРМІНОЛОГІЮ

Персоналу Університетської лікарні у Сассексі (Велика Британія) заборонили вживати терміни «матір», «материнство», «грудне вигодовування», бо ці слова визнали дискримінаційними. Акушерам, медичним сестрам та іншим працівникам лікарні видано спеціальні приписи, які вимагають від них враховувати «нетрадиційну» ідентичність людей та використовувати гендерно нейтральну термінологію.

Слово «матір» пропонується замінити на «особа» або «один з батьків», материнське молоко тепер доведеться називати «людським молоком», а окрім вислову «годування грудьми» буде вживатися вислів «годування грудною клітиною».

Як породилля може бути кимось, окрім матері? На це питання ліві мають специфічну відповідь. Якщо жінка, яка відчуває себе чоловіком, народжує, то медперсонал повинен назвати її «батьком» і звертатися із відповідними займенниками він/його. Якщо її ідентичність не обмежується бінарним жінка/чоловік, то її будуть називати просто «особа». Останній варіант звернення називають найбільш полікоректним

і універсальним, бо він нібито включає всі ідентичності.

Нові приписи медики називають «усуненням нерівності» в сфері охорони здоров'я. Ініціатори лінгвістичних реформ пояснили це захистом трансгендерів: «Ми прагнемо захистити наших транс- та небінарних користувачів послуг і медичних працівників від додаткових переслідувань, щоб забезпечити психологічне та емоційне благополуччя». Колись лікарі зовсім не так реагували на твердження людей про належність до протилежної статі.

Сьогодні ми виходимо на шлях деконструкції абсолютно всього. Якщо раніше нею були заражені переважно гуманітарні

сфери, то тепер заперечення об'єктивної біології виходить на новий рівень. Множення різноманітних гендерів, переписування визначень понять, спотворення традиційних інститутів та заміна їх альтернативними (наприклад, співжиття чи партнерство замість сім'ї) – це вже не поодинокі випадки чи скандальні прецеденти, але загальний мейнстрім більшості сфер буття.

Ми можемо бачити спроби зробити гендерну ідеологію всеохопною, щоб жодна сфера не залишилася без уваги. Слова, які говорять медики, приклади, що наводяться в шкільних підручниках, і навіть вживання займенників – усе це охоплене конкретним політичним баченням, яке проникає і в українську медицину також.

У нашій сфері охорони здоров'я це проявляється в ініціативах дозволити гомосексуалістам бути донорами крові (чинна заборона ґрунтується на високій частці ВІЛ-інфікованих гомосексуалістів), і введеннях у бланках направлення на тестування на COVID-19 третьої статі.

ВБИТИ НЕ МОЖНА ПОМИЛУВАТИ

КЛЮЧОВЕ ПИТАННЯ АБОРТІВ, ЯКЕ РОЗДІЛЯЄ ЛЮДЕЙ НА ТАБОРИ

Чи має право на життя межі? Людство пройшло багато етапів розвитку, але нині майбутнє цивілізації знаходиться в тілі ембріона і залежить від рішення його матері. Чи стає аборт виправданим, якщо в дитини виявлена якась серйозна хвороба? Чи життя людини на стадії ембріонального розвитку менш вартісне, ніж життя того, хто вже народився? Чи допустимий аборт взагалі? Залежно від того, як ми визначимо цінність життя ненародженої людини зараз, залежить розуміння права на життя в майбутньому. У цій статті розбираються основні аргументи обох сторін дискусії стосовно права на життя тих, хто ще занадто маленький, щоб про свої права заявити.

Наразі два основні табори, мов юдейський цар Соломон, споглядають покладену перед ними дитину і вирішують її долю. Основою аргументів обох сторін є різне тлумачення права на життя. Відповідно, від того, як ми розуміємо це в життях, відколи воно починається і хто заслуговує на нього, залежить світоглядна позиція щодо абортів. Якщо на перше питання обидві сторони діалогу готові дати більш-менш схожу відповідь: «Явище, яке відрізняє живих істот від неживих об'єктів», то наступні два питання є нескінченим джерелом дискусій. Доктрина прав людини тут стає інструментом маніпуляцій, а особиста філософія часто заміняє принципи цінності життя практичністю. Ембріон стає частиною жорстокої філософської гри. У межах цієї гри протиставляється народжена і ненароджена дитина; статки матері, бідність, емоційна неготовність стати батьками – і унікальна особистість, яка загине, бо існує в несприятливий для матері час. Але звідки йде коріння подібного знецінення життя ембріона? З компромісів.

Ще у Конвенції про захист прав людини (1950 р.), п. 1. ст. 2, зазначено: «Право кожного на життя охороняється законом. Нікого не може бути умисно позбавлено життя інакше, ніж на виконання смертного вироку суду, винесеного після визнання його винним у вчиненні злочину, за який закон передбачає таке покарання» (тобто смертну кару). Простору для виправдання вбивства людини, яка перебуває на стадії ембріонального розвитку, тут немає. Кожна людина має право на життя – крапка.

Проте пізніше Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) визначив дещо інакше. У справі «X. v. United Kingdom» (1978 р.) зазначено, що коли життя матері під ризиком, то життя ембріона не має вищої від неї цінності. Це поставило життя однієї людини понад життям іншої, дискримінуючи ту, чье право на життя стало дозволено порушити. І дало привід для звуження суб'єкта *toute personne* (право кожного) в Конвенції до права лише народженої людини. В іншій справі, «H. v. Norway» (1992 р.), Європейська комісія з прав людини визначила, що в деяких випадках право ембріона, все-таки, теж має бути захищене. Але розхитана позиція Європи дала активістам додатковий юридичний привід лобювати в національних законодавствах європейських країн аборти. Відповідно є щонайменше три питання, які вимагають нашої відповіді.

Коли починається життя

У своїй статті для «Журналу медичної етики та історії медицини» Суорш Дабаг пише, що ембріон не є людиною, щоб її «вбити». Він використовує такий аргумент: аборт не є вбивством, бо ембріон є сукупністю клітин, яка не має особистості (по *personhood*). Дослідник також визнає, що визначення того, чи є ембріон особою, – це питання не науки, а радше метафізики (філософії). І це його світоглядна позиція. І дійсно, думки про те, що життя людини починається з утворення нервової мережі, мозку, серця, або власне народження – філософські (навіть

якщо їх каже науковець). У такому разі кожен прихильник абортів, відповідно до свого світогляду, визначає, коли починається життя.

Ті, хто ставить роботу серця за основу життєздатності, переконані, що саме його формування визначає цінність життя людини.

Ті, хто вважає біль основним фактором і не хоче, щоб дитина страждала при аборті, визначають термін переривання вагітності якомога раніше (до третього триместру).

Якщо ж слідувати крилатому вислову Рене Декарта: «Думаю, отже, існую», то життя людини взагалі визначається її здатністю до мислення – і що тоді?

На протиположних вищезазначених інтерпретаціях християнська та консервативна позиція така: життя людини починається з моменту утворення зиготи. Розвиток людини – це процес, певна динамічна пряма, стартом якої є момент запліднення. Закінчується процес розвитку близько 36-40 років, після того починається процес старіння організму, який, у свою чергу, закінчується природною смертю людини.

Відповідно, штучне переривання цих процесів є вбивством. Довказовою базою цього аргументу є низка наукових робіт. Ось витяги з деяких з них:

– Розвиток людини починається із запліднення – процесу, за допомогою якого дві вузькоспеціалізовані клітини – чоловічий сперматозоїд та жіночий ооцит – об'єднуються, створюючи новий організм – зиготу. (Langman, Jan. Medical Embryology. 3rd edition).

– Розвиток людини починається після об'єднання чоловічих і жіночих статевих клітин або статевих клітин під час процесу, відомого як запліднення (зачаття). (Moore, Keith L. Essentials of Human Embryology).

– Розвиток ембріона починається на першій стадії, коли сперма запліднює яйцеклітину і вони разом утворюють зиготу. (England, Marjorie A. Life Before Birth). І таких наукових робіт багато.

Право матері і право ембріона: що важливіше?

Проблема полягає в тому, що «репродуктивні права» часто протиставляються «правам ембріона» замість того, щоб вважати їх рівними. За те, що права матері пріоритетніші за права дитини, виступають ВООЗ, Human Rights Watch, низка лівих урядів та ліволиберальні правозахисники. Вони стають голосом радикальної феміністичної спільноти, а також тих вчених, які виступають за використання тіл ембріонів в косметології, науці, трансплантології, а ще – голосом прогресистської спільноти, яка ставить аборти на рівень контрацептивного засобу тощо.

Наприклад, на сайті організації ACLU (Американський союз громадянських свобод), яка висвітлює доволі ліволиберальний правовий підхід до більшості моральних дилем, автор стверджує: «Вагітну жінку та її плід ніколи не слід розглядати як окремих, незалежних та навіть конкурентних суб'єктів. Проте саме це намагалися зробити деякі «античойс» («anti-choice»), антивбір, ті, хто проти абортів» організації, теоретики права, законодавці, прокурори, лікарі та суди протягом останнього десятиліття.

Вони намагалися підтримати думку про те, що плід має законні права незалежно від жінки, яка його носить в утробі». Водночас активісти цієї організації виступають на захист прав тварин (а враховуючи, що стрижнем універсальних прав є поняття людської гідності, термін «права тварин» – це оксюморон). І хоча тварин дійсно треба захищати від людської жорстокості, їхня природа не подібна до людської. А в цій філософії тварини мають більше прав, аніж ембріон людини.

PragerU проводили вуличний збір підписів до петиції, під час якого людям спочатку пропонувалося підписати петицію щодо захисту яєць орлів, а потім – петицію проти абортів. У першому випадку люди мали більше емпатії та готовності підписати петицію, ніж у другому: бо у першому випадку люди думали про права пташенят, а у другому – про права жінки, а не дитини.

На протиположних послідовникам абортів, багато дослідників теми не заперечують того, що це ембріон, що в нього є певні права (як у будь-якої людини). Просто вони ставлять права матері вище. А ситуація, в якій особа за певною ознакою (віковою в цьому випадку) зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами та свободами в будь-якій формі, – це дискримінація. Природні права людини універсальні, абсолютні та непорушні для будь-якої людини (у тому числі на стадії ембріонального розвитку). Особливо коли йдеться про фундаментальне право на життя.

За те, що права дитини (ембріону) рівні правам матері, виступає низка медичних асоціацій, як-от Світова Медична Асоціація (WMA), консервативні організації та їхні спікери (Бен Шапіро, Стівен Краудер, Джордан Пітерсон та інші), правозахисники, релігійні спільноти, які не скомпрометували біблійні цінності свіськими.

Як приклад, у Дублінській декларації так пояснюється ця позиція: «Існує принципова різниця між абортами та необхідними медичними процедурами, які проводяться для порятунку життя матері, навіть якщо таке лікування призводить до втрати життя її майбутньої дитини». Вони проводять чітку межу між абортами (як аморальною процедурою, свідомим вбивством) та необхідною процедурою, яка може призвести до ненавмисної втрати дитини. Це перекується з витягом із клятви Гіппократа: «Не давати жодній жінці пессарію для викликання абортів» та Шостою біблійною заповіддю, яка забороняє вбивство.

Підозра на важку хворобу дитини і право на аборт

Набуття чинності в Польщі заборони абортів стало приводом додаткових пошуків аргументів для обох сторін. Але шанси знайти спільну мову в них низькі, бо вони захищають різних суб'єктів. В той час, як противники абортів захищають дитину і жінку, прихильники штучного переривання вагітності захищають лише жінку. Відповідно, за цей період виникло безліч полярних аргументів на захист цих суб'єктів, які майже унеможливають здоровий консенсус між опонентами. Як тільки одні починають захищати вибір вагітної жінки (знищити дитину), звинувачуючи в жорстокості противників абортів, останні нагадують про цінність життя дитини, звинувачуючи в жорстокості іншу сторону.

Але зведемо це до однієї з основних моральних дилем цих дебатів: чи має право жінка зробити аборт, якщо є медичний доказ того, що дитина матиме відхилення? Влада Польщі сказала: «Ні!», оперуючи універсальністю права на життя та цінністю кожної людини. Але панівним аргументом мітингувальників є те, що у разі народження дитини з інвалідністю страждатимуть

і мати, і дитина. Тобто життя без страждань стає на щаблі вище за життя, де є страждання.

Це вже новий етап розвитку думки захисту абортів. Якщо потенційні страждання стають основою абортів, то процес перетворюється на селекцію тих, хто гіпотетично страждатиме більше або менше. По суті, ми маємо справу зі штучним створенням покоління здорових людей, в яких на стадії ембріонального розвитку лікар не побачив ознак патології.

Недолік цього підходу особливо очевидний, якщо взяти до уваги, що одна людина тепер бере на себе право визначати, чи зможе вижити інша. Це страда без права висловити незгоду та отримати шанс на життя; це гра в людину-бога, яка бере життя та смерть у свої руки; це цивілізаційний крок назад, коли право на життя від абсолютного знову стає умовним.

Відповідно до низки досліджень, в Україні щороку народжується близько 150 тисяч дітей із вродженими вадами, тобто майже кожна 28-ма дитина (дані зі звіту медичної конференції), 10 тисяч з них народжуються з вадами серця. Для порівняння, в Америці це кожна 33-тя дитина, тобто десь 3% населення.

Якщо використовувати вищезгаданий філософський підхід до абортів дітей з вродженими вадами (щоб вони не «страждали»), то це перетворюється на евгенічну чистку населення. Бо якщо взяти до уваги людей з вродженою інвалідністю, які вже існують, – чи означає такий підхід до абортів, що вони не заслуговали на життя, бо ембріони з подібними вадами будуть абортовані?

Звичайно, ні. Нік Вуйчіч, народжений без рук та ніг, слабкозорий співак Андреа Бочеллі, модель Еббі Куран та підкорювач вершин Боннер Педдок, які народились з ДЦП, – тому доказ. Попри хвороби їхнє життя не є суцільним стражданням, а навпаки, доволі... нормальним.

Але проблема існує. Дійсно, виростити дитину, яка народжується з певними проблемами, важко. Це той простір для дій, де християни, об'єднавшись з іншими поборниками права на життя, можуть запропонувати рішення і допомогти в його виконанні. Бо поки мовчать вони, рішення пропонує світ.

Корейський пастор Лі Джонг Рак створив систему коробок у стінах, куди самотні матері, які не можуть виростити дітей, кладуть малюків. Він врятував таким чином тисячі людей.

Іноді хворобу дитини можна пояснити рядом факторів, що мали місце у способі життя батьків, певних обставин, що мали місце під час вагітності матері, а іноді точну причину хвороби ембріона з'ясувати неможливо. Проте у будь-якому разі людина не має права вирішувати, варто давати шанс на життя цій людині чи ні, адже джерелом життя є Бог, а не людина. І це той світоглядний аргумент, який має стати наріжним каменем нашої позиції щодо абортів. Саме Бог бачить нас від утробі і у Його книзі написані усі наші дні, коли ще ми жодного з них не прожили (Псалом 139).

Зрештою, бажання виступати за право на життя для християн – біблійне. Цар Соломон вчив: «Рятує життя від смерті, також тих, хто на страчання хилиться» (Пр. 24:11). І це право на життя не має меж. Бог помазав нас на боротьбу за кожну душу незалежно від того, мати це чи дитина. І в той час, як світ пропонує просте рішення: «Нема людини – нема проблеми», просуваючи аборти, Церква повинна мати свій підхід та пропонувати практичне розв'язання проблем. Будуть це коробки життя, як в корейського пастора, чи психологічна допомога матерям, як пропонує польський уряд, чи побудова дитячих будинків сімейного типу, чи щось інше – залежить від покликання, хоробрості та віри кожного з нас.

«Християни для України».

РАДА ЦЕРКОВ ОБГОВОРИЛА З ПАРЛАМЕНТАРЯМИ ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Відбулася зустріч Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій з міжфракційним депутатським об'єднанням «Цінності. Гідність. Родина».

Про це пише Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій. Чергове робоче засідання в цьому форматі відбулося 25 лютого 2021 року у приміщенні Патріаршої курії УГКЦ в Києві.

Народні депутати України обговорили разом із релігійними діячами необхідність формування державної сімейної політики, а також проблематику вакцинації, легалізації азартних ігор та сурогатного материнства. «Це великий сором і біль України, коли жінки торгують своїм материнством, а українських дітей продають в різні країни світу. І наше законодавство навіть гірше, аніж в Таїланді, Індії чи інших країнах, які ми колись називали країнами третього

світу», – зазначив головуючий у ВРЦіРО Блаженніший Святослав.

Глава УГКЦ висловив сподівання, що таким зустрічам законодавці отримуватимуть необхідну інформацію і підтримку від Всеукраїнської Ради Церков для того, щоб українські закони були фахово підготовлені й ґрунтовані на моральному законі – кодексі загальнолюдських цінностей.

Свої застереження щодо цього питання та пропозиції щодо державної сімейної політики озвучив Уповноважений Президента

України з прав дитини Микола Кулеба.

Учасники засідання обмінялися також думками щодо початку вакцинації в Україні. Про особливості цього процесу розказав Головного санітарний лікар України Віктор Ляшко.

«Дуже важливо, щоб Верховна Рада України інформувала суспільство про законотвірчий процес, зокрема таку найбільш

гідну довіри українського народу інституцію, як Всеукраїнська Рада Церков. Ця інституція унікальна, адже замість конфесійних суперечок усі погоджуються працювати разом і мають можливість шукати розуміння кращого для України», – підкреслив співголова МФО народний депутат Святослав Юраш («Слуга народу»).

Від міжфракційного депутатського

об'єднання у зустрічі взяли участь також народні депутати Мар'ян Заблоцький («Слуга народу»), Ірина Констанкевич («За майбутнє»), Олег Волошин («ОПЖЗ»), а також координатор об'єднання Олександр Васюк.

Всеукраїнську Раду Церков і релігійних організацій представляли глава УГКЦ Блаженніший Святослав, старший єпископ УЦХВС Михайло Паночко, архієпископ Чернігівський і Ніжинський ПЦУ Євстраїї, єпископ РКЦ Олександр Язловецький, єпископ Української єпархії Вірменської Апостольської Церкви Маркос Оганесян та представники УПЦ, ВСЦЄХБ, Церкви адвентистів сьомого дня, УХЄЦ, УЄЦ, а також лютеран, юдеїв, мусульман та Українського Біблійного товариства. У зустрічі взяв участь голова правління Інституту релігійної свободи Олександр Заєць.

РАДІСНІ ЗВУКИ З ТЮРЕМНОЇ КАМЕРИ

«Зрештою, браття мої, радійте у Господі!» (Фил. 3:1).

Радість. Яке дзвінке слово. Проте, як і у випадку з іншими словами, його сенс з роками зазнав зміни. Його навіть стали застосовувати в різній комерційній рекламі. Сьогодні радість, як правило, означає щось надзвичайно хвилююче.

Ми сприймаємо радість як те, що приберігаємо довгі місяці, а потім витрачаємо в момент веселого збудження. Це може бути поїздка в Ді-снейленд, стрибок з висоти на гумовому канаті або подорож повітряною кулею.

Як показує Послання до филип'ян, у Павла було інше сприйняття світу.

Коли ви відчуваєте відчай

Послання до филип'ян використовує слова «радість» і «радійте» дуже часто. Радійте, пише Павло, коли хтось з егоїстичних міркувань намагається позбавити вас загальної уваги, коли ви стикаєтеся з переслідуваннями за свою віру, коли приходить смерть.

По суті, найбільш радісна з книг Біблії вийшла з-під пера людини, прикутої ланцюгом до римського стражника. Багато дослідників вважають, що Павло написав Послання до филип'ян у Римі, незадовго до того, як Нерон почав кидати християн голодним левам і використовувати їх як палаючі смолоски для освітлення своїх бенкетів. Як могла розсудлива людина присвятити послання темі радості, коли її власне життя опинилося під загрозою? Як у таких обставинах могла зростати радість?

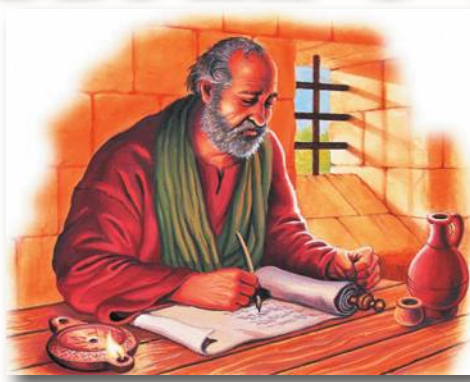
Обертаючи зло на добро

Павло дає ключ до відповіді в припльві красномовства: «Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі! Він, будучи в Божій подобі, не вважав за захват бути Богові рівним, але Він умалив Самого Себе, прийнявши вигляд раба, ставши подібним до людини; і подобою ставши, як людина, Він упокорив Себе, будучи слухняний аж до смерті, і то смерті хресної... Тому й Бог повищив Його, та дав Йому ім'я, що вище над кожне ім'я, щоб перед Ісусовим ім'ям вклонялося кожне коліно небесних, і земних, і підземних, і щоб кожен язик визнавав: Ісус Христос то Господь, на славу Бога Отця!» (Фил. 2:5-11).

Цей лаконічний, майже віршований уривок міг бути гімном, який знала рання Церква. У ньому Павло описує Христовий прихід на землю.

Під час різдвяних свят ми відзначаємо велику ніч, коли Бог прийшов на землю як Немовля. Проте для всього веселючого подія виглядала як вражаюче приниження. Бог, Творець усього, обрав непримітну плоть людської істоти для того, щоб прожити обмежене за часом життя і прийняти жахливу смерть на планеті Земля.

Павло вказує на цю смерть, щоб продемонструвати, що Бог може обернути на добро навіть найтрагічніший

момент історії. Хрест і триумф Ісуса над смертю доводять, що жодними силами неможливо знищити причину радості – радості в Господі.

Перемога в тюремному ув'язненні

Зазвичай гнітючий стан, який супроводжує тюремне ув'язнення, не турбував Павла. Коли він писав Послання до филип'ян, він, звичайно, згадав свій перший прихід у Філіппи, де сталося незвичайне руйнування темниці. Темниця пала, а полонені – ні (Дії 16:22-28).

Навіть коли Павло перебував у темниці протягом великого періоду часу, Бог використовував це, щоб поширювати Благую Вість. Як писав Павло до филип'ян, навершення відбувалися з римськими стражниками, які за службовим обов'язком були вимушені слухати щоденне Павлове служіння.

Павло узагальнює свою життєву філософію в знаменитому монолозі «бути чи не бути», завершуючи його словами: «Бо для мене життя – то Христос, а смерть – то надбання» (1:21). Бог сильніший за смерть, і це робить радість християнина непогрозною.

Як читати филип'ян

Послання до филип'ян написано просто й відкрито. Це не офіційний науковий трактат, але теплий лист друзям. Читайте його так само, як ви читаєте звичайний особистий лист. Керуйтеся ключами до розуміння, які дає Павло, спробуйте уявити собі стосунки між ним і филип'янами.

Що йому подобалося в них? Чому вони так багато значили для нього? Павло часто повторює слова «радість» і «радійте». Зверніть увагу на вживання кожного з цих слів, відмічаючи, як Павло міг радіти в будь-яких обставинах. Використовуйте Послання до филип'ян як духовно-повчальну книгу, звертаючи увагу на те, що вона говорить, а потім застосовуючи це у своєму житті.

Павлові співучасники

Хоча Павло і дотримувався суворих правил, він ніколи не ніс служіння самотужки. Теплий тон послання обумовлений упевненістю Павла в тому, що християни в Філіппах разом з ним брали участь у проповіді Благі Вісті (1:5) і були співучасниками в розподілі благодаті Божої. Він розраховував на їх молитви

(1:19). У завершальній частині свого Послання Павло виявляє радість з приводу любові і турботи филип'ян (4:10-19).

Обмеження можливості пересування

«Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі!» (Фил. 2:5).

За ті десять років, які пройшли з часу створення церкви у Філіппах, Павло пережив побої, ув'язнення в темниці, корабельну аварію, протистояння з боку задрісників. Звичайно, він іноді задавався питанням: чи варте все це таких страждань! Навіть коли він писав це Послання, він перебував під арештом – «бо в усій преторії та всім іншим стали відомі кайдани мої за Христа» (1:13).

Якби хтось прямо запитав його: «Павле, що тебе примушує піддавати себе таким випробуванням?», він відповів би словами прямо з цього розділу. У Філіп'ян 2 Павло відкриває джерело своєї непереможної тяги продовжувати подорожі. По-перше, він наводить як приклад Ісуса. У піднесеному, урочистому уривку Павло дивується тому, що Ісус залишив усю славу неба для того, щоб прийняти природу людини, і не просто людини, але раба, віддавши Своє життя за інших. Павло прийняв це за зразок для себе.

Спільна робота

Потім, як це не парадоксально виглядає, Павло описує свого роду спільну роботу з Богом. Тоді як Бог діє зсередини, ми повинні із страхом і трепетом «виконувати» своє спасіння. Тереза Авільська пояснювала цей парадокс таким чином: «Я молюся так, ніби все залежить від Бога, а працюю так, ніби все залежить від мене». Її принцип повністю підсумовує духовну позицію Павла.

Хоча Послання до филип'ян дає уривчасті відомості про втому апостола, воно також містить проблиски того, що запобігло його повному виснаженню. Для нього навершені у Філіппах сяють, «як світла у світі» (2:15). Радість з приводу зростання навернених ним людей – от що спонукувало Павла продовжувати.

Співпрацюючи з Богом

Послання до Филипп'ян – практична книга, яка показує богослов'я просто і без оздоб. Ці вірші описують одночасно людське і божественне в нашій вірі. Ми «вживаємо» своє спасіння, і одночасно Бог діє, щоб звершити його в нас. Филипп'ян 3:16 виражає схожий парадокс: «Та до чого дійшли ми, поступаймо в тім самім далі».

Павлів сподвижник

Уривок, що згадує Епафродита, говорить про теплі стосунки між Павлом і церквою у Філіппах. Якщо Павло перебував в ув'язненні в Римі, то, як вважають багато дослідників, Епафродит здолав більше 1000 кілометрів, щоб бути поряд з ним. Під час перебування з Павлом Епафродит захворів і тепер повертався в Філіппи, можливо, несучи із собою це Послання, щоб передати його з рук у руки.

Жінки в церкві

Хоча ці дві жінки були джерелом занепокоєння в церкві у Філіппах, жінки відігравали позитивну роль у цій церкві. Фактично, першим, кого навірнув Павло в Європі, була ділова жінка Лідія. Павло зустрівся з нею і з групою жінок біля річки, а пізніше гостював у неї в домі (див. Дії 16).

Секрет Павла

Переживши корабельну аварію, побої, ув'язнення в темниці, Павло пізнав темні сторони життя. Він також знав і процвітання. І те, і інше, вважає він, – спокуса. Проте Павло відкрив секрет знаходити задоволення в будь-яких ситуаціях – своє глибоко особисте відчуття життя в Христі. У Ньому він черпав сили, щоб з усім справлятися.

Улюблена церква Павла

«І знаєте й ви, филип'яни, що на початку благовістя, коли я з Македонії виїшов, не прилучилась була жадна Церква до справи давання й приймання для мене, самі тільки ви» (Фил. 4:15).

Церква Христова відійшла від ідеалів, якими Ісус її наділив, настільки далеко, що ми іноді можемо забувати, якою вона має бути. Проблеми були із самого початку – послання Павла в Галатію, Коринт і Колоси дихають обуренням через відступи в ранніх громадах.

Проте, незважаючи на всі відхилення, деякі громади виправлялися. Церква у Філіппах була однією з таких рідкісних громад.

Віддані друзі

З дня свого заснування церква в Філіппах успішно зростала. Її першими відомими наверненими були азійська купчиха, юна рабля-гречанка, яку як провісницю демонстрували під час вистав, і неотесаний римський тюремник (Дії 16). Проте через десятиліття, коли Павло писав церкві, він прагнув знайти найтепліші слова, щоб виразити свою любов.

Павло відкидав грошові подарунки інших церков, оскільки він побоювався, що його супротивники можуть перекутити факти і звинуватити його в користьлюбстві. Проте він довіряв филип'янам. Принаймні, чотири рази вони збирали пожертви на потреби Павла. Вони також відправили в небезпечну подорож Епафродита, щоб той піклувався в темниці про Павла.

Павло написав Послання до филип'ян, в основному, як лист подяки за все те, що його друзі зробили для нього. Світлий і радісний тон послання відбиває теплі почуття, які мав Павло до своєї улюбленої церкви.

Проте Павло не міг упустити можливість дати кілька батьківських повчань. Неформальним тоном він попереджає про небезпеки, що підкрадаються, – про розподіл, прагнення до наддосконалості і нашептання тих, хто хотів повернути християн назад до легалізму. Та попри це він завжди повертається до основної теми радості – почуття, яке викликали в Павла спогади про филип'ян.

Філіп Янсі.

ДЕПУТАТКА ПАРЛАМЕНТУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ КЕРНС НАЗВАЛА МОЛИТВУ «ЗГВАЛТУВАННЯМ» І ЗАКЛИКАЛА ЗАБОРОНИТИ ЦЕРКВАМ ВЕСТИ ДУХОВНУ РОБОТУ З СЕКСМЕНШИНАМИ

Алісія Кернс, член Британського парламенту, порівняла молитву за трансгендерів зі згвалтуванням і зазначила, що ця «шахрайська й огидна практика» повинна бути криміналізована, оскільки чинні закони не дозволяють переслідувати справи, в яких не було заподіяно фізичної шкоди. Такі заяви просто шокують, адже це відбувається в Британії, яка має давнє християнське коріння. На жаль, ліберальні погляди починають перетворюватися з невинних закликів про «толерантність» та «рівність» на проголошення справжньої диктатури та неприхований геноцид щодо церков.

Парламентарка заявляє, що будь-яка спроба завадити комусь виражати обрану гендерну ідентичність чи сексуальну орієнтацію – це «конверсійна терапія», яка, за її словами, «може варіюватися від «терапії» та молитовних сеансів до недоброчинних методів лікування, таких, як електрошок або навіть «корекційне» згвалтування».

Кернс заявила, що заборона повинна включати «не тільки конверсійну терапію зі зміни сексуальної орієнтації»,

а й «спроби завадити комусь виражати свою особистість без згоди цієї людини». Вона чітко дала зрозуміти, що законодавство повинно передбачати надання повноважень сімейним суддям зупиняти спроби батьків забороняти дітям приймати наркотичні препарати для зміни їх статі. Окрім того, окремим положенням депутатка пропонує людям інформувати про «випадки конверсійної терапії або навіть підозри щодо її проведення».

Сіаран Келлі, заступник директора Християнського інституту, сказав: «Неможливо навіть уявити, що молитву за людину можна порівняти із згвалтуванням. Це неприпустимо – забороняти молитви та душепопільні служіння за людей з небажаними одностатевими потребами чи гендерною плутаниною».

Вінституті пояснюють, що батьки перелякані через наміри притягувати їх до відповідальності за бесіду з дітьми і незгоду з їх рішенням приймати шкідливі препарати зі зміни статі.

Таким чином, ретранслюючі термін «корекційне згвалтування», ініціатори заборони хочуть заручитися схваленням громадськості та узаконити кримінальну відповідальність

за молитву про трансгендерів, християнське віровчення та виховання дітей на основі Біблії.

На жаль, зазначені вище спроби набувають все більш системного характеру в різних країнах. Скрізь все йде приблизно за схожим сценарієм.

Спершу закликають до толерантності та рівності прав. Згодом закріплюють в законодавстві антидискримінаційні норми, аби захистити сексменшини нібито від переслідувань, які часто перебільшені.

Потім починається медіакомпанія про те, що сексменшини та гомосексуалісти повинні мати такі ж права в питаннях шлюбу, усиновлення тощо, як і чоловіки і жінки.

Після цього починають прийматися уже репресивні закони, які забороняють критикувати та осуджувати ЛГБТ всім, навіть віруючим за релігійними переконаннями.

Апогеем (але не кінцем) стає те, що відбувається зараз в Британії, коли духовну роботу церков з сексменшинами чи навіть молитву за них починають прирівнювати мало не до злочину та щонайменше штрафувати (як у Німеччині), а згодом і запроваджувати тюремне ув'язнення.

Нагадаємо, що ліберальні сили вже винесли на сесію Верховної Ради України найбільшу кількість законів, що стосуються жорсткого покарання всіх, хто критикує чи осуджує ЛГБТ.

Закликаємо активно відстоювати сімейні цінності в Україні та об'єднуватися навколо захисту нашої родини, дітей і суспільства від аморальних ініціатив та шкідливих законів. Нині ще наші політики прислухаються до голосу народу.

За матеріалами christian.org.uk.

МЕМОРІАЛЬНІ КАМЕНІ ЖИТТЯ

Зізнаюся – у мене іноді амнезія. Я забуваю правдиві речі та інколи бурчу. Моєму другу якось никули виклик – не нарікай протягом одного місяця, і він негайно відповість з абсолютною щирістю: «Про що ж тоді ми повинні говорити?».

Я помітив, що мені не потрібно було ходити до школи, щоб розвинути свій критичний дух. Це відбувається природно. І навпаки – мені часто доводиться докласти зусиль, щоб знайти щось добре в іншій людині. Дивно, як часто мені потрібно про щось нагадувати.

У Святому Письмі є чудова історія про забуття та бурчання. У Псалмі 106 (106)

йде мова про Божі чудеса для ізраїльського народу: висихання Червоного моря, манну з небес, вогненний стовп, щоб спрямовувати їх і так далі. У 12-му вірші читаємо: «Тоді-то в слова Його ввірували, виспівували Йому славу». Але вже ввіршем нижче знаходимо дивні слова: «Та скоро забули вони Його чин, не чекали поради Його». І далі: «І ремствували по наметах своїх, неслухняні були до Господнього голосу» (в. 25).

Що би Бог не зробив для нас – ми завжди скаржимося. І я – не виняток.

До числа речей, які мені потрібно пам'ятати, належать: Добрий Бог; Євангеліє, що підтверджує це; сім'я, яка вміє прощати;

друзі, які поруч; ризиковані пригоди, в яких я виживаю.

Я, звичайно, можу дивитися на все зло у світі та зітхати... Як і раніше, боїтися і ставати таким же негативним, як навколишні обставини. Або я можу милуватися тими благословеннями, які маю навколо, і звернути увагу на якорі моєї душі, бо вони також справжні.

Ізраїльтяни, які хотіли, щоб їхні діти пам'ятали правильні речі, використовували камені великої Божої вчинки. Їх називали Меморіальними каменями.

Розповіді про Його спасіння стали для мене моїм Меморіальним каменям.

Оскільки наше життя – це не генеральна репетиція, які Меморіальні камені ви маєте?

Ренді Маршалл.

12 ЦІКАВИХ ФАКТІВ ПРО КНИГУ ЕСТЕР

Серед багатьох книг Біблії особливе місце посідає книга Естер. І хоча щодо неї точилися суперечки багатьох дослідників і богословів, книга Естер була включена до Біблії і завдяки їй ми дізнаємося про свято Пурім і його історію.

Найбільш значуща подія в єврейській історії

За значущістю події, описані в книзі Естер, євреї порівнюють до подій отримання Тори на горі Синаї. Тобто це дуже важливі події. У Талмуді висловлюється думка, що коли всі книги пророків і Писання будуть забуті, книга Естер не забудеться і свято Пурім не втратить свого значення.

Пурім – свято, засноване на подіях книги Естер

Слово «Пурім» означає «жереб», тому що саме цей метод використовував злочинний Гаман, щоб визначити день для винищення єврейського народу в областях Персії. «Пурім» вказує на те, як дуже погана ситуація обертається на абсолютно протилежну з великої волі Бога (Естер 9:1).

У цей день всім дарують «вуха Гамана», трикутне печиво з солодкою начинкою (завичай – з маком або варенням).

Пурім – це час радості й святкування для євреїв по всьому світу – час дарувати подарунки тим, хто в потребі, і час веселитися.

Під час свята Пурім потрібно прочитати всю книгу Естер

Головна частина святкування – публічне читання книги Естер (з сувою) під час вечірньої та ранкової молитви в синагозі.

Це чудовий привід прочитати повністю книгу Естер. Вона не особливо велика і читається близько до 30 хвилин. Так можна отримати повну панораму розповіді. Книга містить лише 167 віршів, що менше, ніж найдовший Псалом 118, в якому 176 віршів.

Небажане ім'я

Коли під час свята Пурім читають сувій

Тори, при проголошенні читцем імені Гамана присутні здіймають шум тупанням ніг, свистом, спеціальними тріскачками тощо, висловлюючи таким чином ненависть і презирство до лиходія.

Прототипом такої форми вираження презирства є запроваджені французькими й німецькими євреями в XIII столітті звичай бити один об одній двома каменями, на яких написано ім'я Гамана, доти, поки ім'я не стиралося відповідно до біблійного припису «... Зітреш пам'ять Амаліка...» (Повторення Закону 25:19).

У книзі Естер не згадуються ключові слова для Біблії – «Бог» і «молитва»

Цитат з книги Естер ми не знаходимо в Новому Заповіті. У ній також не згадуються ні закон Мойсея, ні жертвопринесення. Це узгоджується з точкою зору, що юдеї, які осіли в Перській імперії, відійшли від виконання Закону. Зійшли вони й від виконання свого обов'язку – повернутися в землю обітовану і відновити поклоніння Ягве в храмі.

Списки книги Естер не були виявлені серед сувоїв Мертвого моря. Можливо, тому, що головна героїня книги – жінка, яка вийшла заміж за язичника, не була натхненна для чоловіків-самітників Кумранської громади. У книзі Естер немає згадок про молитви, хоча про піст говориться.

«Батькам-реформаторам» не надто подобалася книга Естер

Лютер висловлював сумніви щодо цієї книги й не включив її у свій переклад Біблії німецькою мовою. Кальвін також не написав коментарів по цій книзі й не сказав жодної проповіді.

Однак інші служителі бачили в ній цінність: Метью Генрі пише: «Хоча ім'я Боже не згадане, але Його руку видно».

Давньоєврейський текст книги Естер зберігся у більшій кількості списків, ніж будь-яка інша частина Старого Заповіту

Повага до книги Естер була настільки великою, що кожна юдейська сім'я прагнула мати її рукописний текст для запропонованого Талмудом читання під час свята Пурім; це призвело до появи величезної кількості окремих рукописів книги, безліч з яких були багато ілюстровані мініатюрами й зберігалися в спеціальних скриньках із золота і срібла.

Єврейські тлумачі знаходять тут ім'я Бога

Тетраграмматон YHWH, звідки походить ім'я Ягве, зустрічається в цій книзі чотири рази в чотирьох віршах – якщо прочитати тексти у вигляді акровіршів. Саме ці вірші

говорять про переломні моменти всієї книги, демонструючи, що за всім цим стояло провидіння Боже.

1:20 – «...то всі жінки віддадуть честь...» – Бог готує місце для Естер.

5:4 – «...нехай приїде цар та Гаман сьогодні...» – рішучий вчинок Естер.

5:13 – «Та все це нічого не варте мені цього часу...» – жорстокість Гамана і підступний його задум.

7: 7 – «...що загрожує йому лихо...» – фінал Гамана.

Головний герой книги – тендітна молода дівчина

Звичайний образ захисника народу – чоловік. Але в цій книзі головною захисницею всього народу стає молода дівчина з незначного роду, яка виховувалася без батька і матері. Ім'я Естер – перське, що означає «зірка». Її єврейське ім'я було Хадасса – «мирт». Будучи слухняною, Естер (або Хадасса) тримала в секреті своє походження і відкрила його тільки в найкритичніший момент, щоб врятувати весь свій народ.

Артакеркс – відома історична особа

Грецькою мовою його ім'я звучить Ксеркс. Історики пишуть про нього як про людину, яка легко піддається впливу. Він відомий в історії тим, що змусив бичувати море (300 ударів) за те, що вибухнула буря і зруйнувала міст через протоку Геллеспонт, і його армія не змогла пройти.

Гаман – потомствений ворог євреїв

Цей лиходій, який замислив знищити весь народ, керувався не просто гнівом, а давньою ворожнечею, яка жила в крові його предків. Гаман за походженням амалік і нащадок царя Агага, якого не знищив цар Саул. І хоча пророк Самуїл вразив цього нечестивого царя, його нащадки вижили.

А Мордехай – це нащадок царя Саула. Цар Саул не зміг виконати інструкції Бога і вбити царя Агага, тому Бог відтворює цю ситуацію пізніше в Персії.

Дух антисемітизму Амаліка підіймає свою потворну голову в Гамані, а Дух Божий наповнює нащадка Саула, щоб замкнути коло і покінчити з ним. Гаман став образом першої людини, яка задумала геноцид за національною ознакою.

Події в книзі повністю змінюють ставлення до юдеїв

Розповідь починається з того, що представники народу Ізраїлю опиняються у «напівпартизанському становищі» і приховують своє походження (Естер 2:20). А закінчується тим, що всі хочуть приєднатися до народу Божого і називатися юдеями (Естер 8:17).

Роман Калашников.

ДУХОВНЕ ТІЛО

«Чи не знаєте ви, що ви – Божий храм, і Дух Божий у вас пробуває» (1 Кор. 3:16). «Хіба ви не знаєте, що ваше тіло – то храм Духа Святого, що живе в вас, Якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога і в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони» (1 Кор. 6:19-20).

завдяки якій наші духовні тіла живуть і ростуть. Автор Послання до Євреїв навіть робить різницю між «дитячою їжею» і «дорослою їжею» для харчування духовно незрілих і зрілих людей (Євр. 5:12-14).

Ставши Божою дитиною, людина має потребу в елементарному вивченні Бога. Зростаючи в Христі, людина вже потребує «твердої їжі». Недостатнє пізнання Слова Божого веде до духовної слабкості і гальмує духовне зростання. І духовне тіло «вмирає» від недостатнього харчування і не може більше функціонувати в Тілі Христовому. Пророк Осія казав, що народ гине тому, що не має знання волі Божої.

«Пильнуйте не про поживу, що гине, але про поживу, що зостається на вічне життя, яку дасть нам Син Людський, бо відзначив Його Бог-Отець» (Ів. 6:27).

Друга потреба – вправи. Духовні тіла також мають потребу у вправах. Використовуючи знання, отримані в результаті вивчення Слова Божого і в молитві, ми тим самим робимо духовні вправи. Без постійних вправ знання, отримані в результаті звертання до Слова, рідко використовуються. А це призводить до духовної огрядності. Віра без діл мертва (див. Як. 2:17-20).

«І промовив до них: «Хоч жниво велике, та робітників мало; тож благайте Господаря на живи, щоб робітників вислав на жниво Своє» (Лк. 10:2).

Третя потреба – відпочинок. Еклезіаст говорить, що є певний час для всього, у тому числі і для відпочинку. Без відпочинку духовне тіло, як і фізичне, знесилюється. Як занадто багато вправ можуть викликати перевтому фізичного тіла, так і занадто багато духовної праці може викликати перевтому.

Іноді християни забувають залишити Богу Боже. Замість того, щоб чекати, коли Господь вживатиме їх відповідно до Своєї волі, ці люди виріваються наперед, не будучи ведені Святим Духом. Результат – сум'яття і розгубленість. Активність висока, але продуктивність низька.

Життєво необхідно, щоб ми поклали усі свої турботи на Нього і смиренно підкорилися Його волі, Його часу і Його вказівці. «Тож покоріться під міцну Божу руку, щоб Він вас Своєю рукою повищив. Покладіть на Нього всю вашу журбу, бо Він опікується вами!» (1 Петр. 5:6-7).

Четверта потреба – сталість і рівновага. Постійне і врівноважене поєднання їжі, вправ і відпочинку необхідно для того, щоб побудувати і підтримувати здорове тіло.

Ніхто не може звертатися до духовної істини лише тричі на тиждень і сподіватися зробити великі діла для Бога. Ніхто не може духовно голодувати і при цьому протистояти сатані. Ніхто не може гратися в християнство і сподіватися, що Бог буде прославлений. Турбота про духовне тіло повинна виявлятися в стабільності і рівновазі усіх потреб, про які ми говорили.

Тож піклуймося про те, щоб «Сам Бог миру освятить нас цілком досконало, а непоручений дух наш, і душа, і тіло були непорочно збережені на прихід Господа нашого Ісуса Христа. Вірний бо Той, Хто нас кличе, – Він і вчинить оте!».

Олег Карпук.

Сьогодні особливо поклоняються фізичному тілу. Мільярди долларів щорічно витрачаються на одяг та їжу, косметику й прикраси, на тренувальні центри і засоби, котрі стимулюють розвиток тіла, на журнали і каталоги, які розповідають, як має виглядати тіло і як про нього піклуватися.

Але Бог створив нас за Своїми образом і подобою і дав п'ять доручень, які людина повинна була здійснювати у своєму тілі: заселяти землю; обробляти землю; правити царством звірів; піклуватися про Едемський сад; утримуватися від плодів дерева пізнання добра і зла, натомість вживати плоди будь-яких інших дерев (Бут. 1:26-27; 2:15-17).

Наші земні тіла тимчасові. Коли ми матимемо воскреслі тіла, як Ісус Христос (див. 2 Кор. 5). А до того ми зобов'язані піклуватися про свої земні тіла.

Потреби фізичного тіла

Для здоров'я фізичного тіла мають бути задоволені чотири основні потреби.

Перша потреба – їжа і вода. Наші тіла повинні одержувати достатню кількість їжі і води, інакше вони не зможуть правильно функціонувати. Без їжі тіло припинить своє існування. Вода ж необхідна для охолодження тіла, для підтримання всіх його процесів. Правильне співвідношення поживної їжі і рідини допомагає тілу добре працювати. Недостатньо поживна їжа забезпечить гарне здоров'я не більше, ніж розведений бензин – правильну роботу двигуна. Занадто багато їжі також недобре – вона сповільнює роботу тіла, так само, як надмірний вантаж сповільнює рух автомобіля.

Друга потреба – фізичні вправи. Вправи рятують тіло від надмірної ваги й токсинів і розганяють кров по всьому тілу. Вправи також допомагають зберегти гострий розум. Брак вправ викликає лінощі і поступову непродуктивність і врешті-решт призводить до атрофії нервових тканин і м'язів. Однак занадто багато фізичних вправ теж можуть нашкочити тілу.

Третя потреба – відпочинок. Тілу також потрібен час для відпочинку. Без сну свідомість тускніє, виникають ознаки психозу. 14 днів без сну можуть призвести до смерті. Але забагато спати також недобре. Без активної діяльності тіло слабне. Тому занадто багато часу робить нас ледачими, а недосипання позбавляє здорового глуду.

Четверта потреба – сталість і рівновага. Для здоров'я тіло потребує постійного і пропорційного забезпечення їжею, водою, фізичними вправами і відпочинком. Коли баланс порушено, тіло терпить. Тому, щоб досягти рівноваги, необхідна дисципліна.

Потреби духовного тіла

Духовні тіла теж потребують певних засобів для збереження здоров'я і життєздатності.

Перша потреба – їжа і вода. «І немов новонароджені немовлята, жадайте щирого духовного молока, щоб ним вирости вам на спасіння» (1 Петр. 2:2).

Слово Боже, Біблія – це та їжа,

ДРУЖИНА СЛУЖИТЕЛЯ: ЯК БУТИ ПІДТРИМКОЮ, А НЕ ПЕРЕШКОДОЮ

«Бо діло служіння цього... багатіє багатьма подяками Богові» (2Кор. 9:12).

Служителів у церкві ставить Бог. Їх вибирає церква, а старші служителі настановляють на служіння. При виборі служителя і Бог, і служителі, і церква звертають особливу увагу на його дружину. Дружина може бути допомогою і благословенням, а може і стати перешкодою.

Сім'я служителя завжди в полі зору церкви, тому вимоги до неї високі. Дружина служителя має бути насамперед християнкою і щиро любити Бога, любити свого чоловіка, любити людей. Без цього вона не буде благословенням ні для чоловіка, ні для церкви.

Перед молитвою-благословенням брата на служіння його дружину запитують, чи згодна вона, щоб її чоловік був пастором. «Так!» – відповідь, за якою настає відповідальність. Я розумію, що перед цим не одна безсонна ніч пройшла в молитвах до Отця.

Дружина служителя – це служіння, а служіння має бути на славу Бога і збудування людей.

Дружина служителя – це тил воїна, і цей

тил має бути надійний. Вдома служитель має почуватися впевнено, спокійно, радісно. Час перебування з сім'єю – це час відновлення, єднання з дружиною, дітьми, час сімейного спілкування, сімейних молитов.

Буває, дружина незадоволені, що чоловік-служитель проводить мало часу з сім'єю. Моя порада – правильно організуйте свій спільний час. Дуже важливо, щоб у сім'ї служителя кожен був на своєму місці – і в сім'ї, і в служінні.

Через служіння чоловіка до Бога може лунати багато подяки й хвали: від вдів, сиріт, знедолених, від хворих і одиноких, від людей, які шукають Бога, від щасливих подружніх пар і батьків.

Потрібно бути дружиною, через яку Ім'я Господнє славиться, а це можливо тільки з Його допомогою. І треба також бути вдячною Богові за те, що Він доручив це служіння вашому чоловікові.

Щоб стати благословенням, а не перешкодою для чоловіка-служителя, жінка має йти в тіні свого чоловіка, а не попереду; любити Бога, Слово Боже, церкву Божу і поважати свого чоловіка; мати тісні особисті стосунки з Богом; бути милосердною, гостинною, небагатослівною, активною в житті церкви; благословляти чоловіка на служіння, підтримувати (не втручатися у вирішення церковних справ); не докоряти, не

критикувати, не принижувати ні словом, ні ділом; пильнувати своїх дітей, не залишати їх поза увагою ні вдома, ні в церкві, виховувати власним прикладом і виховувати в них повагу до батька-служителя; не вимагати від чоловіка звіту про церковні справи, цінувати сильні сторони чоловіка і не зауважувати слабких; стежити за зовнішнім виглядом сім'ї; вдома підтримувати чистоту, порядки, створювати сімейний затишок.

Розуміння, що на першому місці в нас Бог, дає сили легко відпускати чоловіка на служіння. Ісус – головний у нашому житті, а не я!

Жінка служителя на членських зібраннях хай мовчить!

Дуже важливо мати спеціальний час для молитви за чоловіка, за його служіння, за сім'ю. Пам'ятаймо, що чоловік – на передовій, а ворог найбільше цілиться в тих, хто попереду.

Дорогі сестри, ми благословенні у Господа, якщо Він задіє наших чоловіків і нас. Значить, ми потрібні Всевишньому, а це дає сили йти вперед, до мети.

«І все, що тільки чините, робіть від душі, немов Господеві, а не людям! Знайте, що від Господа приймете в нагороду спадщину, бо служите ви Господеві Христові» (Кол. 3:23).

Галина Терещенко.

Денис Подорожний

ЗАПАСИ НА «ЧОРНИЙ» ДЕНЬ

Деякі люди живуть дивним мисленням. Вони занурюються у свої спогади, як ізраїльтяни, які, вийшовши з Єгипту, про рабство не згадували, але добре пам'ятали про цибулю, огірки і часник.

Слава Богу, ми вже не там, де наші спогади. Минуле не вернути – ні Радянський Союз, ні Римську імперію чи Середньовіччя. Навіть на тиждень назад ми не можемо повернутися. Наша ціль – попереду. Апостол Павло писав про це так: «Та тільки забуваючи те, що позаду, і спішаючи до того, що попереду, я женусь до мети за нагородою високого поклику Божого в Христі Ісусі» (Фил. 3:13-14).

Вчорашнього дня вже немає. Завтрашнього – ще немає. Є сьогодні. У минуле доцільно дивитися лише для того, щоб взяти з нього уроки. Біблія вчить, що той, хто взявся за плуг, хай назад не озираться як той, хто не надається до Божого Царства (Лк. 9:62). Тому незалежно від того, яке в кого було минуле – недобре чи хороше, повне перемоги і досягнень – його більше немає. І слава Богу! Потрібно жити далі! Вчитися, працювати, рухатися вперед. Бо якщо застрягти в минулому – будуть великі проблеми.

Та є одне поняття з нашого минулого, яке людям на Заході точно не пояснити і яке ясно зрозуміле всім, хто родом з СРСР, – це запаси на «чорний» день.

Коли люди бачать попереду якусь біду, вони прагнуть до цього якось приготуватися. На зламі другого і третього тисячоліття чекали комп'ютерної кризи через появу нулів на позначення року. Занепокоєння було серйозне, адже економічна система і технології дуже залежали від комп'ютерів. Виник реальний ажіотаж. Люди запасалися водою, знімали гроші з рахунків. Проповідники пояснювали, що про це говорить Біблія... Але настало 1 січня 2000 року – і нічого не сталося. І всі посібники про те, як перейти кризу, перетворилися на макулатуру.

Йдучи долиною плачу, іди!

Деякі проповідники закликають до Христа, мотивуючи до покаєння тим, що в результаті цього життя кардинально зміниться. І це справді так. Лишень вони забувають сказати, що ці зміни стануться

не за один день.

Біблія говорить: «Багато лихого для праведного, та його визволяє Господь з них усіх...» (Пс. 33:20). Не сказано, що в праведного немає бід чи хвороб. Як це для декого не дивно, хворіють і невіруючі, і віруючі люди. Проблеми виникають і в невіруючих, і в віруючих. Різниця, однак, у тому, чи ти йдеш по житті сам, а чи з Господом. І якщо з Господом, Він дасть мудрість, зміцнить, допоможе, проведе, зцілить і явить чудо – коли це відповідатиме Його волі.

Бог не обіцяє, що в нашому житті не буде долини смертної тіні, але обіцяє пройти цю долину разом із нами: «Коли я піду хоча б навіть долиною смертної темряви, то не буду боятися злого, бо Ти при мені, Твоє жезло й Твій посох – вони мене втішать!» (Пс. 23:4).

Хтось сказав: йдучи долиною плачу, іди. Тобто не застрягай там, не залишайся в тій долині. У кожного з нас бувають важкі моменти. Бог не визволяє від таких моментів, Він визволяє в таких моментах, часто змінюючи нас і працюючи в наших серцях.

Такі події роблять нас іншими. І коли прийде той злий день, про який написано в Еф. 6:13, ми будемо здатні встояти, не здатися, залишитися вірними Богові.

В іншому місці Писання читаємо про долину плачу, в яких Бог відкриває Свої джерела і посилає благословення (див. Пс. 84).

Найстрашніший страх

Отже, Писання говорить про скорботи, труднощі і біди віруючих людей. І так само говорить, що наприкінці віку цього люди будуть мертві від жаху, очікуючи на те, що насувається на весь світ (див. Лк. 21:26).

Найсерйозніші проблеми людей звичайно пов'язані з їх реальними обставинами, а мотивовані неправильним очікуванням і страхом. Біблія, кажучи про ознаки останнього часу, стверджує, що проблеми будуть не лише зовнішні. Тяжкість цього періоду багато в чому буде пов'язана зі зміною цінностей і світогляду в багатьох християн.

Багато віруючих піду за загальним розтлінням, і наслідком такого вибору стане поява великої кількості номінальних «учнів» Христа, чії думки і вчинки

коринним чином відрізняться від Божих стандартів.

То чим нам варто запастися на тяжкі часи, про які говорить Біблія? Що допоможе нам не охолонути і не втратити віри в серці, коли прийде тиск чи почнуться гоніння?

Чи варто шукати більше багатств і більше влади, а чи мова, все ж, іде про зовсім інші речі? Слово Боже дає нам можливість побачити справжню цінність для нашого життя і чим варто запастися, щоб до кінця залишитися вірними Господу.

Це ще не кінець

У кожного персонально бувають важкі часи – і на фізичному, і на душевному рівнях. І тоді неважливо, що глобально відбувається у світі.

Коли учні запитали в Ісуса, що буде наприкінці віку і яка ознака Його приходу, Він відповів: «Стережіться, щоб вас хто не звів! Бо багато хто прийде в ім'я Моє, кажучи: Я Христос. І зведуть багатьох».

Ви ж про війни почуєте, і про воєнні чутки, глядіть, не лякайтесь, бо статись належить тому. Але це не кінець ще.

Бо повстане народ на народ, і царство на царство, і голод, мор та землетруси настануть місцями. А все це початок терпіння породільних» (Мт. 24:4-8).

«Глядіть, не лякайтесь, бо статись належить тому» – наголошує Господь. Страх паралізує, перешкоджає думати, довіряти. І люди відступають від Бога, починають конфліктувати один з одним, ворогувати.

Ісус продовжує пояснювати: «На муки тоді видаватимуть вас, і вбиватимуть вас, і вас будуть ненавидіти всі народи за Ім'я Моє. І багато хто в той час спокуються, і видавати одного будуть, і один одного будуть ненавидіти. Постане багато фальшивих пророків, і зведуть багатьох. І через розріст беззаконства любов багатьох охолоне. А хто витерпить аж до кінця, той буде спасений! І проповідана буде ця Євангелія Царства по цілому світові, а на свідчення народам усім. І тоді прийде кінець!» (Мт. 24:9-14).

Тяжкі часи настали

Війни і воєнні чутки були і будуть, хвороби були і будуть. Проблема – у серці, а не в зовнішньому світі. Найголовніші ознаки глобального кінця віку цього – це поширення Євангелія, це події в Ізраїлі і тяжкі часи для всього людства.

«Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи» (2 Тим. 3:1). У чому важкість цих часів? Долар зростає? Бензин подорожає? Ми все пропусаємо через себе – через свій комфорт, через порівняння цін. Але важкість цих часів не в цьому, а в тому, якими стануть в ці часи люди: «Будуть бо люди тоді самолюбні, грошлюбні, зарозумілі, горді, богонезнажники, батькам неслухняні, невдячні, непожорні, нелюбовні, запеклі,

несудливі, нестримливі, жорстокі, ненависники добра, зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклись. Відвертайся від таких!» (2 Тим. 3:2-5).

Про кого тут мова? Неможливо сказати про невіруючу людину, що вона більше любить розкоші, ніж Бога. Ці слова звернені до віруючих людей. Віруючі можуть мати вигляд благочестя, але сили його не мати. І це означає, що сила була, але більше її немає, а вигляд лишився. Така людина знає церковну термінологію, співає церковні пісні, знає, як привітатися і як кому відповісти. Але це все зовнішні фактори. А сили благочестя немає.

Ісус теж говорив про це учням: «І через розріст беззаконства любов багатьох охолоне». Любов охолоне не просто так, не без причини. Скільки сьогодні можна почути історій про людей, які впали в гріх, – служителів, євангелістів, пасторів... І дехто через це холоне в любові, заявляючи: всі вони такі... Так беззаконня одних породжує беззаконня інших.

Запаси на чорний день

То що ж треба збирати на чорний день? Нік Вуйчик, людина, що народилася без рук і без ніг, надихає мільйони людей по всьому світу, його книжки продаються у світських книгарнях.

Коли батьки побачили новонародженого сина, вони могли б сказати: де Бог? Чому Він таке допустив? Куди Він дивився? Але вони були віруючими людьми і прийняли дитину. Хлопчик не мав рук і ніг, але голова в нього працювала добре. Він навчився жити в цьому світі, здобув дві вищі освіти, створив прекрасну сім'ю і має дітей. І сьогодні надихає мільйони тих, у кого є руки і ноги, але голова погано працює. Тому вони все життя нарікають на когось і на щось замість того, щоб взяти відповідальність за своє життя на себе. Вони озлоблені, вічно невдоволені і нещасні.

То чим варто запастися на чорний день? Одна з найважливіших речей, якою варто запастися завчасно і про запас, – це любов до Бога.

Про це треба подбати завчасно, бо інакше в моменти, коли доведеться проходити через вогненні печі, ти будеш давати питання, на які не отримаєш відповіді.

Але коли ти живеш в любові до Бога, то розумієш: Бог не завжди рятує від печі, але в тій печі, в якій ти опинився, Він завжди поруч.

Якщо є запас любові до Бога, то навіть якщо наші серця будуть поранені якими-небудь обставинами чи людьми і на них появлятимуться шрами, любов до Бога

дозволить, щоб ці серця зцілюлися. Щоб вони не стали запеклими через купу несправедливості і образ.

Скільки людей, пройшовши через щось, озлобилися на весь світ. А є такі, які пройшли через страшні речі – і зберегли любов.

Деякі християни вірять, поки в них є відповіді. Але любов допомагає вірити навіть тоді, коли ти нічого не розумієш і відповіді немає.

Друга річ, яка необхідна на чорний день, – любов до людей. І цим дуже варто запастися наперед – бо люди бувають дуже поганими. Люди – це люди. Усі помиляються і всі чинять нерозумне. І ми в тому числі. Але любимо їх.

Третя необхідна річ – любов до істини. Є маса речей, якими ми наповнили свої серця і які приймаємо за істину. У радянські часи всі вірили, що американці – це погані капіталісти, які пригноблюють працелюбних чорних людей, а їхні ракети всі націлені на нашу прекрасну країну. Натомість американці вірили, що весь Союз – це Сибір, де завжди купа снігу, бродять ведмеді, а люди ходять в вальонках і кукайках.

Але й сьогодні люди повні всілякої маячності. І так було завжди. Апостол Павло пише, що прихід сатани буде «з усякою обманю неправди між тими, хто гине, бо любови правди вони не прийняли, щоб їм спастися» (2 Сол. 2:10).

Ті, хто не любить істину, відкинуть її. Вони читатимуть лише ті місця Писання, які їм зрозумілі і які подобаються. А ті, які не подобаються, – це результат поганого перекладу...

Усе на світі міняється, але Господь незмінний, Він завжди Один і Той же, і Він проведе нас через всі часи і благословить. Бо «тим, хто любить Бога, хто покликаний Його постановою, все сприяє на добро» (Рим. 8:28).

Це означає, що все, що стається з нами, – для нас добре, але це означає, що все, що стається з нами, вірний Бог здатний обернути на добро.

Хто витерпить аж до кінця, той спасеться. І вірними нам треба бути до смерті. Тому ще одна річ, яку варто збирати про запас, – здоровий глузд, добрий розум. «Мудрий бачить лихе і ховається, а безумні йдуть і караються» (Пр. 22:3).

НЕ ДРАТУЙТЕ ДІТЕЙ...

«Батьки, не драгуйте дітей своїх, щоб на душі не впали вони!» (Кол. 3:21). Не драгувати це не просто не засмучувати дитину. Це стосується глибоко захованого гніву, який залишається в дитині і впливає на її характер та подальше життя. Результатом цього гніву буде не тільки бунт проти батьків, але і бунт проти Бога. Сучасний переклад Біблії прямо говорить не драгувати, щоб діти «не впали у відчай та не перестали вас слухати». Отож як батьки можуть драгувати дітей?

Батьки драгують своїх дітей, коли не дисциплінують їх. Це один із найшвидших способів озлобити дитину. Зіпсовані діти завжди невдячні та повні гріхоти. Вони постійно роблять усе по-своєму, злятаються і драгуються, коли не отримують бажаного чи коли приходять якісь труднощі.

«До юнакового серця глупота прив'язана, та різка картання віддалить від нього її» (Пр. 22:15). Батьки наповнюють серця дітей гріхотою, коли дозволяють глупоті вкорінюватися в їх серцях.

* Батьки драгують своїх дітей, коли покарання несправедливе чи не відповідне провині.

Насилля, як словесне, так і фізичне, сіє насіння гніву і ненависті в серцях дітей. Посіяний гнів

важко викоринити. Потім ці діти неодноразово проявляють насилля щодо інших – через цей гнів усередині серця.

* Батьки драгують своїх дітей, коли грубо ставляться до них.

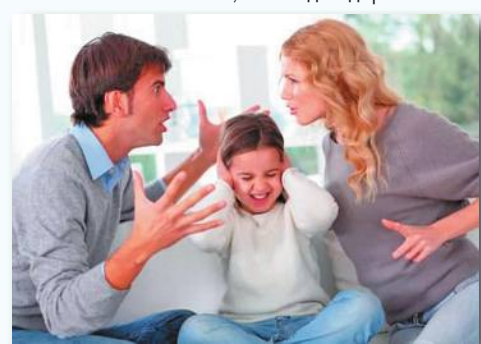
Коли батько нерозсудливо виливає свій гнів, дитина вчиться робити так само. Навіть якщо покарання справедливе, неконтрольований гнів впливає на дитину, і вона вчиться робити так само. Дитина вирішує: «Коли я гніваюсь нормально проклинати; нормально вдарити когось; нормально скаженіти». Дитина ніколи не дізнається, як належним чином контролювати свій гнів.

* Батьки драгують дітей, нехтуючи ними.

Багато дітей наповнені гріхотою, бо їхні батьки ніколи немає поруч. Їм не вистачає любові та впливу, і це змушує їх озлоблюватися. Деякі батьки нехтують своїми дітьми через роботу. Вони працюють цілими днями. І це шкодить дітям як емоційно, так і духовно.

На жаль, у нашому суспільстві багато батьків нехтують своїми дітьми, відправляючи їх у заклади поглибленої освіти чи на позашкільні програми або дозволяючи їм багато часу проводити за гаджетами. Часто це стає компенсацією батьківської відсутності.

Це не воля Бога, щоб вчителі, тренери, няньки або Ютуб виховували дітей. Тому Він і дав дітей саме батькам. Звичайно, інші люди відіграють свою

роль, але батьки мають чинити основний вплив на життя своїх дітей.

* Батьки драгують своїх дітей, коли не підтримують їх і не хвалять.

Хороші батьки не тільки дисциплінують дітей, але й винагороджують – коли ті добре поведуться. Завдяки цьому збалансованому підходу діти вчать-ся справедливості.

* Батьки драгують своїх дітей, показуючи прихильність до когось одного з них.

І часто брати і сестри злятаються один на одного через немудре батьківське поведіння. Діти ростуть, недолюблюючи одне одного. «Мати завжди вважала тебе найкрасивішою!». «Тато завжди любив тебе, бо ти найрозумніший!». Це відбувається кожного разу, коли батьки проявляють свій фаворизм. Приклад цього можна побачити в історії Якова, батька Йосипа, коли його особливе ставлення до найменшого сина спровокувало братів на заздрість та гнів, і вони продали його в рабство.

Виховання дітей – це кропітка справа, і батьки схильні втрачати в цьому баланс. Одні допускають всюдозволеність і тим самим підштовхують дітей до гріха та бунту. Інші ж стають диктаторами, і результат той самий. Драгуючи дітей, ми не можемо привести їх до Бога. А саме з цією метою Бог і довіряє нам їх.

Андрій Савич.

7 ВІДОМИХ ХРИСТІЯНСЬКИХ ГІМНІВ: НЕЙМОВІРНІ ІСТОРІЇ

Пісні – невід’ємна частина християнського життя. Ісус співав з учнями, йдучи на гору Оливну, перші християни співали, переходячи у катакомбах, співали, сидячи у в’язницях та дорогою на страту. Українські християни співали по хатах, ховаючись від радянського режиму, співали, заступаючись перед Богом за Україну, співали, ступаючи по землі незалежної України.

Кожна християнська пісня написана за вищим Божим натхненням і несе великий сакральний зміст. Історії їх написання часто не менш цікаві, ніж тексти та музика.

«Великий Бог» (How great Thou art)

Ця пісня – один із найвідоміших гімнів у світі пісню «О, благодать». Це пристрасний спів подяки Великому Богові. Безліч образів змушують нас згадати про красу творіння Бога, як-от: мерехтучі зорі, або сонце і місяць, які плывуть, подібно кораблям.

Написана ця пісня у 1885 році у Швеції. Її автор, Карл Боберг, йшов додому, слухаючи спів церковних дзвонів. Це був неймовірно чарівний період року, коли все сповнене соковитих, яскравих кольорів, співають пташки, дмухає теплий вітер. Оглядаючи цю красу, Карл раптом зупинився: з отари темних хмар на небі почувся гучний грім! Пішов дощ.

Карл побіг під прикриття. І, дивлячись на цей дощ, чоловік затих у благоговінні перед неймовірною красою Господа. Повернувшись додому, він написав гімн «O Store Gud» (О, Великий Боже) і опублікував її в «Новинах Мьонстерату», місцевому виданні.

«Моя молитва нехай лине»

Ця пісня, яку співають в Україні на міжцерковних заходах, у дитячих таборах, під час служб та на

домашніх групах. Народилася «Молитва» приблизно в 1993 році на уроці математики. Тоді Христині Загарині було близько 14 років, і вона лиш недавно прийшла до Бога.

«Я писала музику швидше за слова, і в мене вже була написана мелодія, – згадує Христина. – Я її грала, наспівувала, хоча тексту ще не було. Одного разу на уроці математики, у паузах між косинусами та синусами, на листочку чернетки я почала писати пісню «Молитва за Україну».

Дівчина почала співати цю пісню з групою на місіонерських євангелізаціях та в церкві, коли раптом дізналася, що на її пісню вже є переклади, але замість України, народи звертаються до Бога за Білорусь та Росію! Христина аж ніяк не очікувала на таку популярність. З часом слова «Молитви» зазвучали в більшості українських християнських осередків у виконанні як професійних хорів у костелах, так і дітей у таборах.

«Боже, великий єдиний» (Молитва за Україну)

Цю пісню не дарма називають духовним гімном України. Вона поєднує в собі любов до Батьківщини

та Бога, тверде переконання у важливості Його суверенної волі для майбутності незалежної України.

Слова до пісні написав письменник Олександр Кониський, а музику – композитор Микола Лисенко. Але як перетнулися шляхи цих діячів?

У 1884 році львівські семінаристи вирішили опублікувати збірник народних та авторських пісень. Священник УГКЦ Богдан Кирчів, знаючи про це, звернувся до Олександра Кониського в листі з пропозицією долучити до збірника свої твори та твори Лисенка. Це стало творчим поштовхом для письменника та композитора створити пісню, яка донині відображає внутрішній запит українців щодо Бога.

18 жовтня 2017 року за ініціативи Харківського Національного університету ім. Каразіна пройшла мистецька акція – найбільш масове виконання духовного гімну України. Серед учасників були митці, студенти та викладачі закладу. Офіційно було зареєстровано новий Національний рекорд України за кількістю людей: 4624.

«Ти – моя сила у житті» (You are my all in all)

«Ти взяв мій гріх, мій хрест, мій біль. Знову підняв мене, я – Твій, Ти є для мене все!» – слова цієї пісні мають глибинний сенс, це пісня звільненої душі.

Денніс Джерніган народився в Америці у 1959 році. З дитинства юнак був переконаний, що не потрібен батькові. Шукаючи зцілення ран серця, він став гомосексуалістом і шукав любові батька в інших чоловіках.

Та якось він потрапив на концерт християнського гурту 2nd Chapter of Acts, де почув про Бога. І у віці 22 років він з Божою допомогою переміг боротьбу з гомосексуалізмом.

«Він (Бог) почав мене навчати, – пояснює Денніс, – що бути новим творінням означає, що «старий» Денніс насправді мертвий». Пісня «Ти – моя сила у житті» стала піснею його визволення. А ще Денніс став батьком дев’яти дітей!

«Як олень прагне до потоків» (As the deer panteth for the water)

Ця пісня присвячена нагадуванню, що лише Бог може втамувати спрагу наших сердець. Народилася пісня з прагнення її автора, Мартіна Ністрома, фокусувати своє життя навколо Ісуса. Він написав цю пісню у 1981 році, навчаючись в біблійному коледжі «Інститут Ісуса для народів».

Це один із майже 70 гімнів, які він напише протягом служіння. Як директор музичного напрямку служіння, Мартін євангелізував у понад десяти країнах, серед яких: Сінгапур, Малайзія, Тайвань, Китай, Гонконг, Японія, Зімбабве, ПАР, Італія, Німеччина, Нова

Зеландія тощо. Ця пісня сформувала його служіння та життя навколо джерела Живі Води – Ісуса.

«О, благодать» (Amazing grace)

Ця пісня – найбільш знаний християнський гімн у світі. Її співають багатьма мовами у багатьох країнах світу. Історія написання пісні не менш приголомшлива, ніж її популярність. Написав її колишній работорговець Джон Ньютон у 1772 році.

Його життя – це тривалі періоди безбожжя та гріха. Попри те, що він народився в сім’ї католиків, віра його батьків не відобразилася на його ранньому житті. Особливо це стало очевидним, коли померла його мама, і Джон Ньютон почав працювати работорговцем. Він мав репутацію непокірливого, конфліктного, егоїстичного чоловіка. Власна вигода для нього значила більше, ніж цінність людського життя, бо він бачив лише товар, рабів. Він став людиною, спілкуватися з якою батьки забороняють своїм дітям.

Усе змінилося після того, як Джон Ньютон мало не загинув під час шторму в Атлантичному океані. Шторм – це багатогодинний процес виживання, коли ти залишаєшся сам на сам зі стихією. Це був період, коли Джон Ньютон вперше щиро помолвився до Бога. Вживши, він повернувся додому, знайшов іншу роботу та з часом став священником. А ця пісня стала свідченням його життя.

«Ближче, о Боже мій» (Nearer my God to thee)

Ця пісня не тільки відображає біблійні наративи життя патріархів, але й стала однією з останніх пісень, яку чули пасажери на борту корабля «Титанік». У XIX столітті англійська поетеса Сара Фулер Флауер Адамс написала вірш «Ближче, о Боже мій». Її натхненням стала історія про Якова, який, утікаючи від гніву свого ображеного брата, втратив зв’язок з домом, з обіцяною Богом землею, із батьками. Ця пісня передає глибину віри патріарха після того, як Бог дав йому сон-вітху, що Він буде поруч.

А в 1912 році, коли «Титанік» тону в океан та б’ючись за шлюпки, група найнятих для роботи на судні музикантів грала мелодію цієї пісні замість того, щоб боротися за життя.

Християнські гімни – це мелодія нашого життя, в якому перепелилися контрастні емоції горя та радості, перемоги, поразки і пошук Бога. У піснях наша душа вивільняється з тілесних кордонів і підіймається високо до Бога, щоб віддати Йому хвалу та прийняти Його вітху. З ними ми можемо згадати історію християнства, пережити труднощі, з якими стикались отці віри, та вистояти, відкривши уста у словах хвали.

Дарина Ребро.

ЦЕРКВА ДОМАШНІХ ГРУП

Церква XXI століття повинна керуватися тими ж принципами, якими керувалася Церква I століття. І Дії святих апостолів дають нам підставу вважати, що Церква мала просту модель домашніх груп. Якщо в день П’ятидесятниці до неї приєдналося близько 3 000 людей, то це значить, що використовувалося 300 будинків (в юдеїв кімнати були невеликі і вміщали до 10 людей), для проведення домашніх груп. Віруючі люди дотримувалися балансу між навчанням (учнівством) і євангелізмом.

«І щоденно у храмі й вдома безупинно навчали і звіщали Євангеліє Ісуса Христа» (Дії 5:42).

Апостол Павло використовував модель домашніх груп для підготовки пасторів (Дії 20:17-20). А що лежить в основі нашого світогляду про модель церкви – Біблія чи наш досвід? Що буде з нашою церквою, коли в нас заберуть приміщення? Недарма ідея малих груп у Південній Кореї виникла в результаті труднощів і утисків.

Метод керування Божим народом, описаний у Вих. 18:12-27, – це модель малих груп: «... ти наглянеш зо всього народу мужів здібних, богобоязливих, мужів справедливих, що ненавидять зиск, і настановиш їх над ними тисяцями, сотнями, п’ятидесятниками та десятниками; вони судити народ кожного часу. І станеться, кожну велику справу вони принесуть до тебе, а кожну малу справу розсудять самі. Полегли собі, і нехай вони несуть тягар із тобою...»

Метод малих груп відкривав можливість для ієрархії й структури, допомагав усунути хаос і безладдя. Кожен належав до своєї групи і на її рівні вирішував свої побутові питання.

У Діях апостолів і в багатьох посланнях

апостола Павла (Дії 12:12, Рим. 16:3-5, 16:14-15, 1 Кор. 16:19, Кол. 4:15, Фил. 1:2) говориться про зібрання в будинках віруючих або згадуються вітання для і від домашніх груп.

Історія Церкви свідчить про двох великих проповідників XVIII століття – Джона Веслі та Джорджа Вайтфілда. Вони використовували різні методи благовісту. Джордж Вайтфілд організував масові євангелізації і потім від’їжджав, залишаючи духовне зростання новонавернених на самоті, а Веслі проповідував масам і організував малі групи, де вони потім могли зростати. Ім’я Вайтфілда кануло в невідомість, а церкви, які заснував Веслі, служать і нині по всьому світу, дотримуючись моделі малих груп!

Потужний інструмент благовісту

Домашня група – це потужний інструмент проповіді Євангелія. Найшвидше зростають у світі, і в Україні зокрема, саме церкви малих груп.

Приймати домашню групу у своєму домі – це велике благословення, і бажано, щоб лідером такої групи була «людина миру». Це може бути будь-яка людина з гарною репутацією. З практичного боку для групи потрібна достатня кількість Біблій або Нових Заповітів, також пісенники. Хтось має відповідати за чаювання, хтось – за спів.

Але де взяти невіруючих людей, щоб запросити на групу і побудувати взаємини? Ідти туди, де складні (проблемні) люди. «Не прийшов Я, щоб праведних кликати до покаєння, а грішних» (Лк. 5:32).

Пропоную кілька питань для знайомства і запрошення на групу:

– Яка, на вашу думку, найбільша потреба жителів нашого села (міста, району)?
– Чи відвідуєте ви активно якусь церкву?
– Якби у вашому районі була домашня

група з вивчення Біблії, ви б стали її відвідувати?

– Який час для вас найбільш зручний? (Друге запитання ставити у разі попередньої позитивної відповіді. І не забудьте залишити співбесіднику свої контакти).

Метод навчання нових лідерів

Пастори сьогодні починаються безсилами з багатьох причин: їм доводиться бути політиками, суддями, роботодавцями, психологами, проводити похорони, підписувати контракти, консультувати родини, проповідувати, керувати, організувати, читати думки...

Тому необхідно зрощувати лідерів. Коли Мойсей розділив навантаження з лідерами малих груп, черга зникла.

Для того, щоб стати лідером домашньої групи, необхідні такі якості, як цілеспрямованість, посвячення Слово й молитви, наполегливість, уміння вирішувати проблеми, не хештуючи їх суттю (оцінка ситуації).

Виховуючи нових лідерів, особливо зверніть увагу на тих, у кого серед цінностей домінують відповідальність, чесність, чистота і продуктивність.

Забезпечте лідерів домашніх груп необхідними ресурсами, проводьте з ними постійні зустрічі, майте з ними близькі взаємини, мотивуйте лідерів. Навчіть їх будувати й зберігати взаємини в малій групі. Ставте конкретні цілі, проголошуйте їх всій церкві, готуйтеся до досягнення цих цілей.

Служіння один одному

Словосполучення «один одному» згадується в Новому Заповіті 33 рази. На практиці це словосполучення найбільш ефективно застосовується в малих групах. «Служіть один одному, кожен тим даром, якого отримав, як доморядники всілякої Божої благодаті» (1Петр. 4:10).

«По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою» (Ів. 13:35). Істина полягає в тому, що любити по-справжньому можна лише того, кого ти добре знаєш.

Якщо людина не служить у церкві, вона провокує себе на падіння. А служіння Богові – це служіння людям. Термін «богослужіння» на наших церковних табличках дозволяє людям думати про те, що після недільних зібрань церква припиняє подальшу діяльність до наступного зібрання.

Тому, розбудовуючи служіння домашніх груп, ми даємо людям можливість служити Богові (Мт. 25:31-46). У нас майже немає шансу впливати на людей лише на недільних зібраннях. Люди падають через відсутність душеопікунства.

«При відсутності мудрих порадників народ занепадає; але де досить порадиників, там добробут» (Пр. 11:14). У домашніх групах люди ростуть дуже швидко й беруть на себе відповідальність душеопіки й наставництва.

Служіння домашніх груп – це організація нових церков

Церква малих груп досить проста за структурою для того, щоб утворювати собі подібних. Для цього служителям необхідно помічати братів з біблійними рисами і бажанням відкривати нові церкви.

Знайдіть лідера такої малої групи, яка пройшла етап множення. Для організації нової церкви віддавайте найкращих служителів! Бог завжди заповнює потребу в служителях у тих церквах, де на організацію нових віддали найвірніших і найбільш посвячених. Добрим прикладом для нас слугує Антіохійська церква (Дії 13:1-3) – з п’яти служителів на служіння там віддали двох найкращих!

Володимир Омельчук.

ПРИЧИНИ ЕКЗЕГЕТИЧНИХ ПОМИЛОК

Сьогодні як ніколи ми маємо величезну кількість ресурсів для вивчення Біблії. Вони доступні в інтернеті й у вигляді біблійних програм для смартфонів і комп'ютерів. Здавалося б, це повинно підняти в людей рівень біблійних знань, але натомість ми все частіше чуємо дивні тлумачення Писання. Чому те, що мало б допомагати, завдає руйнівної шкоди церкві та духовному здоров'ю віруючих?

експертом у відповідних галузях. На жаль, це стосується і богослов'я. Доступ до різних перекладів Біблії, підрядковиків, словників, коментарів, енциклопедій, книжок, статей дає людям відчуття ґрунтовного знання Слова Божого. Але це відчуття ілюзорне. Як без медичної освіти неможливо стати лікарем, так без біблійної освіти й ґрунтовного вивчення біблійних мов неможливо стати богословом чи біблеїстом.

Найбільше дивних тлумачень Біблії породжують небезпечні знання давньогрецької мови. Серед віруючих побутує розуміння, що в грецькому тексті Нового Заповіту є приховані смисли, і варто копнути оригінал, як ми зрозуміємо те, що з перекладу ніколи не зрозуміти.

Це хибне твердження спонукає багатьох заглянути в оригінал без ґрунтовних знань давньогрецької мови. Результат – дивні тлумачення. Я чув, як один пастор на проповіді сказав: «Твердосердя» грецькою – це «склерокардія». Воно складається з двох слів: «склерос» і «кардія». Від слова «склерос» походить наше «склероз». Ісус називає тих людей склеротиками!

На щастя, сьогодні такого я вже не чую. Але нерідко навіть серйозні проповідники говорять відверто неправильні речі. Наприклад, слово «церква» грецькою – це «екклесія», а «екклесія» означає «викликані», тому «церква» – це викликані з цього світу.

Але це зовсім не так. «Екклесія» означає «збори, зібрання». До речі, це слово вказує на природу церкви. Церква існує тоді, коли люди регулярно збираються. Або, пояснюючи Римлян 1:16, де написано, що Євангеліє – «це сила Бога для спасіння кожному, хто вірує», кажуть: «Сила» грецькою – це «динаміс». Від цього слова походить наше «динаміт». Це слово говорить нам про внутрішню енергію й могутність, яку неможливо зупинити. Таке пояснення пропонує О. Коломійцев у статті «Покорююча

сила Євангелія». І це неправильна думка.

Ще приклад: грецьке «гамартія» – гріх – означає «промах, невлучання в ціль». Але «гамартія» не має такого значення не тільки в Новому Заповіті, а й за його межами. Так, спільнокореневе дієслово «гамартано» вживається в Гомера у значенні «промахнутися», але іменник «гамартія» такого значення не має. Навіщо щось вигадувати, коли в Новому Заповіті дається визначення гріха? «Усяка неправда – то гріх» (1 Ів. 5:17).

Або в книжці «Драгоценные истины из греческого языка» Ріка Реннера читаємо: «Тому Писання каже: «не залишаймо свого зібрання, як є в деяких звичай...» (Євр. 10:25). Грецьке слово *υκαταλε τροντες* – «залишати» – складається з трьох слів: *υ* – «з»; *κατα* – «вниз»; *λετρο* – «позаду». Усі ці три слова разом означають «з», «вниз», «позаду» і описують людину, яка перебуває в пригніченому стані, у глибокому відчаї, депресії». І такої маячні на 2500 сторінок.

Чому проповідники роблять такі помилки? Тому що не мають знань у галузі мовознавства, зокрема таких дисциплін, як лексикологія, семантика й етимологія. Вони видають етимологію, тобто походження слова за його значення. Найчастіше слово розбивають на морфеми (складові слова), і потім із значення морфем складають значення слова. Так було зі згаданими вже словами «екклесія» і «υκαταλε τροντες».

Щоб зрозуміти, чому неправильно так робити, подивімося, що вийде, якщо цим методом визначити значення українського дієслова «підстригтися». Це слово складається з префікса «під», який означає знаходження під чимось, основи «стригти», що означає зрізувати волосся, і зворотньої частки «ся», яка вказує на дію, спрямовану на себе. Усі ці три слова разом означають «під», «стригти» і «себе» й описують людину, яка зрізає собі волосся через те, що вона під гнітом депресії.

Або випадок зі словом «гамартія» – гріх. Дієслово «гамартано» означало «промахнутися» за 800 років до Нового Заповіту, але з часом це значення зникло, і в Новому Заповіті його немає. І оце застаріле значення дієслова приписали іменнику «гамартія», тоді як «гамартія» ніколи не означало «промах».

І знову приклад з української мови. Сьогодні слово «дружина» позначає заміжно жінку, а колись – збройний загін князя. Уявіть собі, якби хтось сьогодні сказав: дружина – це збройний загін, тому дружина повинна бути захисницею свого чоловіка й дітей.

І повернімося ще до слова «динаміс» – сила. У 1867 році шведський хімік Альфред Нобель запатентував нову вибухівку, яку він назвав «динамітом» – від грецького «динаміс» сила. Розуміло, що «динаміс» не має ніякого відношення до динаміту, просто винахідник використав це слово для називання вибухівки. Тому абсурдно казати, що «динаміс» говорить про внутрішню енергію й могутність, яку неможливо зупинити.

Щоб це стало ясніше, наведу інший приклад. У тому ж 1867 році німецький інженер Вернер Сіменс створив генератор постійного струму, який він назвав динамомашиною. За такою ж логікою можна сказати: від грецького «динаміс» походить наше «динамомашина», тому це слово говорить про джерело потужної внутрішньої енергії на взірць електричної, яку виробляє в нас Євангеліє.

Ще років 50-60 тому в коментарях і словниках було повно такої маячнї. Але в 1961 році Джеймс Барр у книжці «Семантика біблійної мови» піддав критиці практику визначати значення слів за їхньою етимологією. Його критика ґрунтувалася на працях видатного французького мовознавця Фердинанда де Соссюра. Через два десятиліття його учень Мойсес Сільва написав книжку «Біблійні слова та їхні значення». Євангельські богослови й біблеїсти починають розуміти, що без знання мовознавства неможливо правильно тлумачити Біблію. Вони починають його вивчати, і в результаті виходять книжки «Лінгвістика й інтерпретація Біблії» Коттерелла й Тернера, «Бог, мова і Писання» Мойсеса Сільви, «Лінгвістика для тих, хто вивчає грецьку мову Нового Завіту» Дейвіда Аллана Блека, і за його ж редакцією «Лінгвістика й інтерпретація Нового Завіту». Нарешті Дон Карсон у книзі «Екзегетичні помилки» теж критикує практику визначати значення слів за їхньою етимологією. Сьогодні таке роблять тільки проповідники старої школи та їхні учні, а сучасні біблеїсти залишили цю антинаукову практику.

Юрій Полченко.

ЦЕРКВИ В КОНТЕКСТІ БОЖОЇ МІСІЇ

Доки в місцевій церкві задоволення внутрішньоцерковним життям буде домінувати над незадоволенням від участі в місії Бога у світі, доти християнська спільнота не зможе стати «спільнотою Надії».

Джон Стотт – пастор, богослов, людина, яку я глибоко поважаю і зі служіння та трудів якої багато вчуся, визначав бачення як поєднання глибокого невдоволення тим, що є, і чіткого розуміння того, що може і має бути в контексті Божої місії через Церкву у цьому світі.

Це бачення – «ментальний погляд» на майбутнє «спільноти Надії», здатність місцевої церкви бачити, що Бог робить у ній, через неї і навколо неї, і приєднатися до Його місії, до того, що Він вже робить в її контексті.

Мені широким жаль сотні і сотні місцевих євангельських церков, які своєю місією обрали недільні (чи інші на тиждень) богослужіння і внутрішньоцерковну

діяльність, боротьбу за збереження певних впливів чи ієрархій. Ісус у Своїй молитві Первосвященника просив Отця, щоб Він зберіг нас – Своїх учнів – від зла у світі.

Місцева церква – місце, де зміцнюється наша віра як членів Тіла Христового за допомогою наших духовних дарів.

Світ – місце, яке потребує надії і зцілення у мороці відчаю.

Любов до Христа і одне до одного – це те, що ми маємо нести з місцевої церкви в навколишній світ, застосовуючи у тому числі свої таланти у «місії через присутність».

Місія не є частиною життя церкви. Участь в місії Бога з розширення і розбудови Царства Божого як стосунків довіри й любови з Ним і одне з одним – це призначення і центр місцевої церкви. Недільні богослужіння – лише важлива і невіддільна частина місійної присутності християнської спільноти у цьому зламаному гріхом світі. Частина, але не фундамент і не центр.

Змін в місцевій церкві щодо участі в місії Бога не відбудеться, аж доки у більшості членів християнської спільноти не з'явиться невдоволення тим, що місцева церква не виконує свого призначення місійно, а лише богослужбово.

І чим більше втрачене місійне бачення місцевої церкви, тим більше її будуть роздирати внутрішні конфлікти, чвари, образи, боротьба за вплив, ресурси, владу тощо...

Єдиний вихід зупинити руйнування місцевої християнської спільноти я бачу в тому, щоб повернутися до місійного життя з Богом, до Його ментального погляду на те, що Він хоче робити в нас, через нас і навколо нас у цьому пошкодженому гріхом і болем світі.

Тарас Дятлик.

ЯК ДОСТУКАТИСЯ ДО ЧОЛОВІКА

З таким запитанням до нас звернулася одна розчарована сімейним життям жінка.

Один із наслідків нашого не дуже далекого комуністичного минулого – нівелювання ролі чоловіка і батька в сім'ї. Цей процес зайшов так далеко, що навіть навіртаючись до Бога, деякі чоловіки все ще залишаються далекими від тої позиції – як царів, пророків і священників для своєї сім'ї – яку запланував для них Бог.

Т

«Достукатися» – передбачає процес стукання. Так і хочеться уявити таку собі жіночку-дятла, яка день і

ніч довбе свого чоловіка в надії видобати нарешті йому дірку в голові.

Тут можуть спрацювати лише євангельські принципи, хоча по-людськи це виглядає дивно і навіть не зовсім справедливо.

Тож найперше, що ви можете зробити, – самій жити по-євангельськи, незалежно від поведінки чоловіка (поміркуйте над порадами з 1 Петр. 3:1-2, Еф. 5:21-24).

Це нелегко, але має серйозний ефект: правильна поведінка дружини «розв'язує» (не дуже доречно слово, але воно добре передає зміст) Божові руки діяти в житті її чоловіка. (1 Кор. 7:14 – якраз про це).

Життя за Євангелієм – це ще й гаряча і наполеглива молитва. Стукайте в небеса, а не в чоловіка. Але стукайте не з наріканнями і сльозами невірства, а за Божою схемою з Фил. 4:6-7:

- радійте (тим, що маєте до Кого звертатися за допомогою),
- будьте лагідною (з чоловіком насамперед),
- виявляйте Богові свої бажання і дякуйте, що Він вас чує і розуміє, як ніхто інший,
- приймайте Його мир, котрий допоможе вам залишатися спокійною навіть посеред бурі.

І не сумнівайтеся: ви побачите зміни, бо Дух Святий і сьогодні творить дива у житті Своїх вірних.

Людмила Бендус.

№ 3 (198) Виходить щомісяця березень 2021 р.

Адреса редакції: 76002, м. Івано-Франківськ, вул. Мочульського, 1; тел./факс (0342) 50-10-19, факс 50-10-21 E-mail: dobry.samar@gmail.com

Шеф-редактор — Олег Карпюк; літературний редактор — Людмила Бендус; технічний редактор — Тарас Пришляк; оператор комп'ютерного набору — Вікторія Галюк.

Газета віддрукована у видавництві «А-Прінт», м. Тернопіль Обсяг — 1,86 умовного друкованого аркуша. Тираж — 15000 примірників. Замовлення № 923.